sunt in transitu aque. et quasi thus redolens
in diebus estatis. Quasi ignis effulgens
et thus ardens in igni. Quasi vas auri so
lidum. ornatum omni lapide precioso. Quasi
oliva pullulans. et cipressus in altitudi
nem se extollens. In accipiendo ipsum stolam
glorie. et vestiri eum consummatione virtutis
In ascensu altaris sancti gloriam dedit sancti
tatis amictum. In accipiendo autem partes
de manu sacerdotum. et ipse stans iux
ta aram. circa illum corona fratrum
quasi plantatio cedri in monte libano.
sic circa illum steterunt quasi rami palme.
et omnes filii aaron in gloria sua. Oblatio autem
domini in manibus ipsorum coram omni synago
ga israel. et consummatione fungens in aram
amplificare oblationem excelsi regis. Por
rexit manum suam in libatione. et libavit de
sanguine uve. effudit in fundamento
altaris odorem divinum excelso prin
cipi. Tunc exclamaverunt filii aaron
in tubis productilibus sonaverunt. et audi
tam fecerunt magnam vocem in memo
riam coram deo. Tunc omnis populus simul
properaverunt. et ceciderunt in faciem sup
er terram. adorare dominum deum suum. et dare preces omni
potenti deo excelso. Et amplificaverunt
psallentes in vocibus suis. et in magna domo
auctus est sonus suavitate plenus. Et
rogavit populus dominum excelsum in prece usque
dum perfectus est honor domini. et munus suum
perfecerunt. Tunc descendens extulit manus
suas in omnem congregationem filiorum israel. dare
gloriam deo a labiis suis. et in nomine ipsius
gloriari. Et iteravit orationem suam. volens
ostendere virtutem dei. Et nunc orate
deum omnium qui magna fecit in omni terra. qui
auxit dies nostros a ventre matris nostre. et
fecit nobiscum secundum suam misericordiam. Det nobis iocun
ditatem cordis. et fieri pacem in diebus
nostris in israel per dies sempiternos credere
israel nobiscum esse misericordiam dei. ut liberet eos
in diebus suis. Duas gentes odit anima mea.
tertia autem non est gens quam oderim. qui
sedent in monte seyr. et phylistiim. et
stultus populus qui habitat in sicimis. Do
ctrinam sapientie et discipline scripsit in codi
ce isto. ihesus filius syrach iherosolimi
ta. qui renovavit sapientiam de corde suo.
Beatus qui in istis versatur bonis. Qui
ponit illa in corde suo. sapiens erit semper.
Si enim hec fecerit. ad omnia valebit. quia
lux dei vestigium eius est. Confitebor
tibi domine rex. et collaudabo te deum salva
torem meum. Confitebor nomini tuo quoniam ad
iutor et protector factus es michi. et liberasti corpus
meum a perditione. A laqueo lingue inique
et a labiis operantium mendacium. et in conspec
tu astantium factus es michi adiutor. et li
berasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui. A
rugientibus preparatis ad escam. de mani
bus querentium animam meam. et de multis tribu
lationibus que circumdederunt me. A pressu
ra flamme que circumdedit me. et in medio
ignis non sum estuatus. De altitudine
ventris inferi. et a lingua coinquinata
et a verbo mendacii. A rege iniquo. et a lingua
iniusta. Laudabit usque ad mortem anima
mea dominum. et vita mea appropinquans
erat in inferno deorsum. Circumdederunt
me undique. et non erat qui adiuvaret.
Respiciens eram ad adiutorium hominum
et non erat. Memorata sum misericordie tue. et co
operationis que a seculo sunt. quoniam eruis sustinen
tes te. et liberas eos de manibus gentium.
Exaltasti super terram habitationem meam.
et pro morte defluenti deprecatus sum. Invo
cavi dominum patrem domini mei ut non derelin
quat me in die tribulationis mee. et in
tempore superborum sine adiutorio. Lauda
bo nomen tuum assidue. et collaudabo
illud in confessione. et exaudita est oratio
mea. Liberasti me de perditione. et eripu
isti me de tempore iniquo. Propterea confitebor
et laudem dicam tibi. et benedicam nomini
domini. Cum adhuc iunior essem. priusquam
oberrarem quesivi sapientiam palam in ora
tione mea. Ante tempus postulabam pro illa. et
usque in novissimis inquiram eam.
et florebit tamquam precox uva. Le
tatum est cor meum in ea. ambulavit
pes meus iter rectum. Inclinavi modice
aurem meam. et excepi illam. Multam in
veni in me ipso sapientiam. et multum profe
ci in ea. Danti michi sapientiam dabo gloriam.
Consiliatus sum enim ut facerem illam. Ze

latus sum bonum: et non confundar. Conluc-
tata est anima mea in illa: et faciendo eam con-
firmatus sum. Manus meas extendi in al-
tum: et in insipientia eius luxit anima mea: et ingno-
rantias meas illuminavit. Direxi ad illam
et in agnitione inveni eam. Possedi cum ipsis
cor ab initio: propter hoc non derelinquar. Venter meus
conturbatus est querendo illam: propterea possidebo
bonam possessionem. Dedit enim michi dominus linguam
mercedem meam: et in ipsa laudabo eum. Ap-
propiate ad me indocti: et congregate vos in
domum discipline. Quid adhuc retarda-
tis: et quid dicitis in his? Anime vestre sitiunt ve-
hementer. Aperui os meum et locutus sum. Com-
parate vobis sine argento: et collum vestrum su-
bicite iugo: et suscipiat anima vestra discipli-
nam. In proximo est enim invenire eam. Vide-
te oculis vestris quia modicum laboravi:
et inveni michi multam requiem. Assumite
disciplinam in multo numero argenti: et copi-
osum aurum possidete in ea. Letetur anima ve-
stra in misericordia eius: et non confundemini in laude
ipsius. Operamini opus vestrum ante tempus: et da-
bit vobis mercedem vestram in tempore suo. Et
declinavit Salomon genua sua in conspec-
tu totius ecclesie Israel: et expandit man-
nus suas ad celum et dixit. Domine deus Israel non est
similis tibi deus in celo sursum neque in terra de-
orsum: qui custodis testamentum tuum et
misericordiam pueris tuis euntibus in conspectu tuo
in toto corde suo. Servans puero tuo david que
locutus es illi. Et locutus es in ore tuo
et in manu tua implesti: sicut dies iste. Et
nunc domine deus Israel custodi puero tuo david
patri meo que locutus es illi dicens. Non
deerit tibi vir a facie mea sedens in thro-
no Israel: verumtamen si custodierint filii tui
legem meam ut in preceptis meis ambulent
sicut ambulavit et in conspectu meo fide-
les. Et nunc domine deus Israel edicetur verbum
quod locutus es puero tuo david. quoniam si vere
habitavit deus cum hominibus in terra. Si celum celi
non sufficiunt tibi: quanto magis domus hec quam
edificavi. Sed respicies ad orationem pueri
tui et deprecationem ut exaudias scie pla-
cationem orationis quam puer tuus orat
coram te hodie. ut sint oculi tui super
domum hanc die ac nocte. In locum quem

animam meam

sapias

dixisti invocari nomen tuum: et exaudi-
es orationem quam puer tuus orat in
hunc locum: et exaudies deprecationem pu-
eri tui et populi tui Israel. Si oraverit in loco
isto: et exaudies in loco habitationis de ce-
lo: et exaudias: et propitius sis si pecca-
verint viri. Explicit ecclesiasticus. Incipit
prologus beati Ieronimi in ysa-
Nemo cum iam prophetam
prophetas versibus viderit esse descrip-
tos: metro eos estimet apud
hebreos ligari: et aliquid simile
habere de psalmis vel operibus salomonis. Sed
quod in demosthene et tullio solet fieri
ut per cola scribantur et commata. qui
utique prosa et non versibus conscripserunt. Nos
quoque utilitati legentium providentes:
interpretationem novam novo scribendi
genere distinximus. Ac primum de ysaia
sciendum quod in sermone suo disertus sit.
Quippe ut vir nobilis et urbane elegan-
tie. nec habens quicquam in eloquio rustici-
tatis admixtum. Unde accidit ut pre ceteris
florem sermonis eius translatio non potuerit
conservari. Deinde etiam hoc adiciendum: quod
non tam propheta dicendus sit quam evangelista.
Ita enim universa ecclesie Christi misteria
ad liquidum prosecutus est: ut non eum pu-
tes de futuro vaticinari: sed de preteritis
hystoriam texere. Unde conicio noluis-
se tunc temporis septuaginta interpretes fidei sue
sacramenta perspicue ethnicis prodere: ne
sanctum canibus et margaritas porcis da-
rent. Que cum hanc editionem legeritis:
ab illis animadvertetis abscondita.
Nec ignoro quanti laboris sit prophetas in-
telligere: nec facile quempiam posse
iudicare de interpretatione nisi intelle-
xerit ante quam legerit. Nos quoque pate-
re morsibus plurimorum qui stimulante
invidia quod consequi non valent despiciunt.
Sciens ergo et prudens in flammam mit-
to manum: et nichilominus hoc a fastidio-
sis lectoribus precor. Ut quomodo greci post septuaginta
translatores aquilam et simachum et theo-
docionem legunt: vel ob studium doctrine sue: vel
ut septuaginta magis ex collatione eorum intel-
ligant: sic et isti saltem unum post priores

hic dignentur interpretem. Legant prius
et postea despiciant ne videantur
non ex iudicio sed ex odii presumptione
ignorata dampnare. Prophetavit autem
ysaias in hierusalem et in iudea. Necdum
decem tribubus in captivitatem ductis.
Ac de utroque regno. nunc commixtim. nunc
separatim texit oraculum. Et cum interdum
ad presentem respiciat hystoriam et post
modum babyloniam captivitatem redi
tum populi significet in iudeam. Tamen
omnis ei cura de vocatione gentium et de ad
ventu christi est. Quem quanto plus amatis
o paula et eustochium. tanto magis ab
eo petite. ut pro obtrectatione presenti qua
me indesinenter emuli laniant. ipse
michi mercedem restituat in futuro. qui
scit me ob hoc in peregrine lingue eru
ditione sudasse. ne iudei de falsitate
scripturarum ecclesiis eius diutius insulta
rent. Explicit prologus. Incipit
ysaias propheta

VISIO YSAIE
filii amos quam
vidit super iuda
et ierusalem in diebus
ozie. ioathan. acha
z. et ezechie regum
iuda. Audite celi
et auribus percipe
terra. quoniam dominus locutus est. Filios enutri
vi et exaltavi. ipsi autem spreverunt me. Co
gnovit bos possessorem suum. et asinus
presepe domini sui. Israel non cognovit me. po
pulus meus non intellexit. Ve genti pec
catrici. populo gravi iniquitate. semini
nequam. filiis sceleratis. Dereliquerunt
dominum. blasphemaverunt sanctum israel. ab
alienati sunt retrorsum. Super quo per
cutiam vos ultra addentes prevaricatio
nem. Omne caput languidum. et omne cor
merens. A planta pedis usque ad verticem
non est in eo sanitas. Vulnus et livor et
plaga tumens. non est circumligata. nec cu
rata medicamine. neque fota oleo. Ter
ra vestra deserta. civitates vestre succense
igni. Regionem vestram coram vobis alieni
devorant. et desolabitur sicut in vastitate

hostili. Et derelinquetur filia syon. ut um
braculum in vinea. et sicut tugurium
in cucumerario. sicut civitas que vastatur.
Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen.
quasi sodoma fuissemus. et quasi gomorra
similes essemus. Audite verbum domini prin
cipes sodomorum. percipite auribus legem dei
nostri populus gomorre. Quo michi multitudi
nem victimarum vestrarum dicit dominus. Ple
nus sum. holocausta arietum et adipem
pinguium. et sanguinem vitulorum et
agnorum et hyrcorum nolui. Cum veniretis an
te conspectum meum. quis quesivit hec de manibus
vestris. ut ambularetis in atriis meis.
Ne offeratis ultra sacrificium frustra.
Incensum abhominatio est michi. Neomeniam
et sabbatum. et festivitates alias non feram.
Iniqui sunt cetus vestri. Kalendas vestras et
sollempnitates vestras odivit anima mea.
facta sunt michi molesta. Laboravi susti
nens. Et cum extenderitis manus vestras.
avertam oculos meos a vobis. Et cum mul
tiplicaveritis orationem non exaudiam. Manus enim
vestre sanguine plene sunt. Lavamini
mundi estote. auferte malum cogitatio
num vestrarum ab oculis meis dicit dominus. Qui
escite agere perverse discite benefacere. Querite
iudicium. subvenite oppresso. iudicate
pupillo. defendite viduam. et venite
et arguite me dicit dominus. Si fuerint pec
cata vestra ut coccinum. quasi nix dealbabun
tur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus. velut
lana alba erunt. Si volueritis et audi
eritis me. bona terre comedetis. Quod si no
lueritis et me provocaveritis ad iracundiam.
gladius devorabit vos. quia os domini locu
tum est. Quomodo facta est meretrix civitas fi
delis plena iudicii. Iustitia habitabat iusticia habitavit
in ea. nunc autem homicide. Argentum tuum
versum est in scoriam. vinum tuum mixtum
est aqua. Principes tui infideles. socii furum.
omnes diligunt munera. sequuntur retributiones.
Pupillo non iudicant. et causa vidue non ingre
ditur ad eos. Propter hoc ait dominus exercituum for deus
tis israel. Heu consolabor super hostibus meis. et ego
vindicabor de inimicis meis. Et convertam
manum meam ad te. et excoquam ad purum
scoriam tuam. et auferam omne stagnum tuum.

et restituam iudices tuos ut fuerunt prius.
et consiliatores tuos sicut antiquitus. Post hec
uocaberis ciuitas iusti. urbs fidelis. Sy
on. in iudicio redimetur. Et reducent eam
in iustitia. et conteret scelestos et pec
catores simul. et qui dereliquerunt dominum
consumentur. Confundentur enim ab ydolis
quibus sacrificauerunt. et erubescetis super
hortis quos elegeratis. Cum fueritis
uelut quercus defluentibus foliis
et uelut ortus absque aqua. Et erit
fortitudo uestra ut fauilla stuppe. et
opus uestrum quasi scintilla. Et succende
tur utrumque simul. et non erit qui extin
guat. II

Verbum quod uidit ysaias filius
amos. super iudam et ierusalem. Et erit
in nouissimis diebus preparatus mons
domus domini in uertice montium. et ele
uabitur super colles. et fluent ad eum omnes
gentes. et ibunt populi multi. et dicent. Venite
ascendamus ad montem domini. et ad domum
dei iacob. Et docebit nos uias suas.
et ambulabimus in semitis eius. Quia de
syon exibit lex lex. et uerbum domini de
ierusalem. Et iudicabit gentes. et arguet po
pulos multos. Et conflabunt gladi
os suos in uomeres. et lanceas suas
in falces. Non leuabit gens contra gentem
gladium. nec exercebuntur ultra ad prelium.
Domus iacob uenite et ambulemus in lu
mine domini dei nostri. Proiecisti enim populum tuum
domum iacob. quia repleti sunt ut olim
ut augures habuerunt ut philistiim.
et pueris alienis adheserunt. Et repleta
est terra argento et auro. et non est finis thesa
urorum eius. Proiecisti enim populum tuum domum ia
cob quia repleti sunt ydolatria ut olim ut
augures habuerunt ut phylistiim et
pueris alienis adheserunt. Et repleta
est terra eius equis. et innumerabiles quadr
ige eius. Et repleta est terra eius ydolis.
opus manuum suarum adorauerunt
quod fecerunt digiti eorum. Et incuruauit
se homo. et humiliatus est uir. Ne ergo
dimittas eis. Ingredere in petram. ab
scondere in fossa humo. a facie timo
ris domini. et a gloria maiestatis eius. Oculi
sublimes hominis humiliati sunt. et incur
uabitur altitudo uirorum. Exaltabitur autem
dominus solus in die illa. quia dies domini ex
ercituum super omnem superbum et excelsum. et super
omnem arrogantem et humiliabitur. Et super
omnes cedros libani sublimes et erectas
et super omnes quercus basan. et omnes montes
excelsos. et super omnes colles eleuatos.
et super omnem turrim excelsam. et super omnem
murum munitum. et super omnes naues thar
sis. et super omne quod uisu pulcrum est. Et
incuruabitur sublimitas hominum. et hu
miliabitur altitudo uirorum. Et eleuabitur
dominus solus in die illa. et ydola penitus con
terentur. Et introibunt in speluncas petrarum
et in uoragines terre a facie formidinis
domini. et a gloria maiestatis eius. cum surrexe
rit percutere terram. In die illa proiciet homo y
dola argenti sui et simulacra auri sui
que fecerat sibi ut adoraret talpas et uesper
tiliones. Et ingredietur fissuras petrarum
et cauernas saxorum a facie formidinis
et a gloria maiestatis eius. cum surre
xerit percutere terram. Quiescite ergo ab ho
mine cuius spiritus in naribus eius. quia excelsus
reputatus est ipse. Ecce enim dominator dominus exer
cituum auferet ab ierusalem et a iuda ualidum
et fortem. omne robur panis. et omne robur
aque. fortem et uirum bellatorem. iudicem
et prophetam et ariolum et senem. principem super
quinquaginta. et honorabilem uultu. et con
siliarium. sapientem de architectis. et pru
dentem eloquii mistici. Et dabo pueros principes
eorum. et effeminati dominabuntur eis. Et ir
ruet populus uir ad uirum. unusquisque ad
proximum suum. III

Tumultuabitur puer contra senem. et ignobi
lis contra nobilem. Apprehendet enim uir fratrem
suum domesticum patris sui. et dicet. Ve
stimentum tibi est. princeps esto noster. Ruina
autem hec sub manu tua. Respondebit
in die illa dicens. Non sum medicus. et in
domo mea non est panis neque uestimentum.
Nolite constituere me principem populi. Ruit enim
ierusalem et iudas concidit. Quia lingua eorum
et adinuentiones eorum contra dominum ut pro
uocarent oculos maiestatis eius. Agnitio
uultus eorum respondebit eis.

peccatum suum quasi sodoma predicaverunt
nec absconderunt. Ve anime eorum quoniam red
dita sunt eis mala. Dicite iusto quoniam
bene. quoniam fructum adinventionum
suarum comedet. Ve impio in malum. Re
tributio enim manuum eius fiet ei. Popu
lum meum exactores sui spoliaverunt.
et mulieres dominate sunt eius. Popule
meus. qui beatum te dicunt ipsi te deci
piunt. et viam gressuum tuorum dissipant.
Stat ad iudicandum dominus. et stat ad iu
dicandos populos. Dominus ad iudicium veniet
cum senioribus populi sui et principibus eius. Vos
enim depasti estis vineam meam. et rapina pa
uperis in domo vestra. Quare atteritis populum
meum et facies pauperum commolitis. di
cit dominus deus exercituum. Et dixit dominus deus.
Pro eo quod elevate sunt filie syon et amb
ulaverunt extento collo et nutibus ocu
lorum ibant et plaudebant et ambulabant et in
pedibus suis composito gradu incedebant. De
calvabit dominus verticem filiarum syon.
et dominus crinem earum nudabit. In die illa a
uferet dominus ornatum calciamentorum et lunu
las et torques et monilia et armillas et
mitras et discriminalia. et periscelidas.
et murenulas. et olfactoriola et inaures
et anulos. et gemmas in fronte pendentes.
et mutatoria. et palliola et linteami
na. et acus. et specula. et syndones et vit
tas et theristra. Et erit pro suavi odore
fetor. et pro zona funiculus. et pro crispanti
crine calvitium. Et pro fascia pectora
li cilicium. Pulcherrimi quoque viri
tui gladio cadent et fortes tui in prelio.
Et merebunt atque lugebunt porte eius. et deso
lata in terra sedebit. IIII

Et apprehendent septem mulieres virum
unum in die illa dicentes. Panem nostrum
comedemus et vestimentis nostris operiemur.
tantummodo vocetur nomen tuum super nos.
aufer obprobrium nostrum. In die illa erit
germen domini in magnificentia et in gloria
et fructus terre sublimis. et exultatio his qui
salvati fuerint de israel. Et erit. Omnis qui
relictus fuerit in syon et residuus in ierusalem
sanctus vocabitur. Omnis qui scriptus est in vita
in ierusalem. Si abluerit dominus sordes filiarum
syon. et sanguinem ierusalem laverit de medio
eius. spiritu iudicii et spiritu ardoris. Et creabit
dominus super omnem locum montis syon et ubi
invocatus est nubem per diem et fumum et splen
dorem ignis flammantis in nocte. Super omnem
enim gloriam protectio. et tabernaculum erit in umbra
culum diei ab estu. et in securitatem et ab
sconsionem a turbine et a pluvia. Canta
bo dilecto meo. canticum patruelis mei.
vinee sue. Vinea facta est dilecto in cornu
filio olei. et sepivit eam. et lapides elegit
ex illa. et plantavit eam electam. et edifica
vit turrem in medio eius. et torcular extru
xit in ea. Et expectavit ut faceret uvas.
et fecit labruscas. Nunc ergo habitatores
ierusalem. et viri iuda iudicate inter me et
inter vineam meam. Quid est quod debui ultra facere
vinee mee et non feci. An quod expectavi ut
faceret uvas. et fecit labruscas. Et nunc
ostendam vobis quid ego faciam vinee me
e. Auferam sepem eius et erit in direptionem.
Diruam maceriam eius. et erit in conculcatio
nem. et ponam eam desertam. Non putabitur
et non fodietur. et ascendent vepres et spine.
Et nubibus mandabo ne pluant super
eam imbrem. Vinea enim domini exercituum do
mus israel est. et vir iuda germen delectabile eius.
Et expectavi ut faceret iudicium et ecce
iniquitas. et iustitiam et ecce clamor. Ve
qui coniungitis domum ad domum et agrum
agro copulatis usque ad terminum loci. Num
quid habitabitis soli vos in medio terre.
In auribus meis sunt hec. dominus exercituum. Ni
si domus multe deserte fuerint grandes et
pulchre absque habitatore. Decem enim iu
gera vinearum facient lagunculam unam.
et triginta modii sementis facient modios tres.
Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem
sectandam. et potandum usque ad vesperam.
ut vino estuetis. Cythara et lyra et tympa
num et tibia et vinum in conviviis vestris. et opus
domini non respicitis. nec opera manuum eius
consideratis. Propterea captivus ductus est populus
meus. quia non habuit scientiam. et nobiles eius in
terierunt fame. et multitudo eius siti ex
aruit. Propterea dilatavit infernus animam
suam. et aperuit os suum absque ullo termi
no. Et descendent fortes eius. et populus eius

et sublimes gloriosique eius ad eum.
Et incuruabitur uir. et oculi sublimium
deprimentur. Et exaltabitur dominus exercituum
in iudicio. et deus sanctus sanctificabitur in iustitia.
Et pascentur agni iuxta ordinem suum.
et deserta in ubertatem uersa aduene com
edent eam. Ve qui trahitis iniquitatem
tem in funiculis uanitatis. et quasi uincu
lum plaustri peccatum. qui dicitis. festinet
et cito ueniat opus eius ut uideamus.
Et appropiet et ueniat consilium sancti israel. et
sciemus illud. Ve qui dicitis malum
bonum et bonum malum. Ponentes tenebras
lucem et lucem tenebras. Ponentes amarum
in dulce et dulce in amarum. Ve qui sa
pientes estis in oculis uestris et coram uobis me
tipsis prudentes. Ve qui potentes estis
ad bibendum uinum. et uiri fortes ad mi
scendam ebrietatem. Qui iustificatis impium
pro muneribus et iustitiam iusti aufertis ab
eo. Propter hoc sicut deuorat stipulam lingua
ignis et calor flamme exurit. sic radix
eorum quasi fauilla erit. et germen eorum ut
puluis ascendet. Abiecerunt enim legem
domini exercituum. et eloquium sancti israel blasph
emauerunt. Ideo iratus est furor domini in populo
suo. et extendit manum suam super eum.
et percussit eum. et conturbati sunt montes. et facta
sunt morticina eorum quasi stercus in me
dio platearum. In omnibus his non est auersus
furor eius. sed adhuc manus eius exten
ta. Et leuabit signum in nationibus
procul et sibilabit ad eum de finibus terre.
Et ecce festinus uelociter ueniet. non est
deficiens neque laborans in eo. Non dor
mitabit neque dormiet. neque soluetur
cingulum renum eius. nec rumpetur cor
rigia calciamenti eius. Sagitte eius acute.
et omnes arcus eius extenti. Vngule equo
rum eius ut silex. et rote eius quasi impetus
tempestatis. Rugitus eius ut leonis.
rugiet ut catuli leonum. Et frendet et
tenebit predam. et amplexabitur et non erit qui
eruat. et sonabit super eum in die illa.
sicut sonitus maris. Aspiciemus in ter
ram et ecce tenebre tribulationis. et lux
obtenebrata est in caligine eius. VI

In anno quo mortuus est rex ozias
uidi dominum sedentem super solium excel
sum et eleuatum. et ea que sub eo erant
implebant templum. Seraphyn
stabant super illud. sex ale uni. et sex ale
alteri. Duabus uelabant faciem eius. et
duabus uelabant pedes eius. et duabus
uelabant. et clamabant alter ad alte
rum et dicebant. Sanctus. Sanctus. Sanctus. dominus
deus exercituum. plena est omnis terra gloria eius.
Et commota sunt superliminaria car
dinum a uoce clamantis. et domus imple
ta est fumo. Et dixi. Ve mihi quia tacui quia
uir pollutus labiis ego sum. Et in me
dio populi polluta labia habentis ego ha
bito. Et regem dominum exercituum uidi oculis
meis. Et uolauit ad me unus de sera
phyn. et in manu eius calculus quem forcipe
tulerat de altari. Et tetigit os meum.
et dixit. Ecce tetigit hoc labia tua.
et auferetur iniquitas tua. et peccatum
tuum mundabitur. Et audiui uocem domini
dicentis. Quem mittam. et quis ibit nobis.
Et dixi. Ecce ego sum mitte me. Et di
xit. Vade et dices populo huic. Audite au
dientes et nolite intelligere. et uidete ui
sionem et nolite cognoscere. Exceca cor populi
huius. et aures eius aggraua. et oculos
eius claude. ne forte uideat oculis et
auribus suis audiat. et corde suo intelli
gat. et conuertatur et sanem eum. Et dixi. Vsque
quo domine. Et dixit. Donec desolentur ciui
tates absque habitatore. et domus sine homine. et
terra relinquetur deserta. Et longe faciet dominus
homines. et multiplicabitur que derelicta fu
erit in medio terre. et adhuc in ea decim
atio. Et conuertetur. et erit in ostensionem
sicut therebintus. et sicut quercus que ex
pandit ramos suos. Semen sanctum erit id
quod steterit in ea. VII

Et factum est in diebus achaz filii ioa
tham filii ozie regis iuda. ascendit
rasin rex syrie. et facee filius romelie
rex israel in ierusalem ad preliandum contra eam.
Et non potuerunt debellare eam. Et nun
tiauerunt domui dauid dicentes. Requieuit
syria super ephraim. Et commotum est cor
eius et cor populi eius. sicut mouentur ligna
siluarum a facie uenti. Et dixit dominus

ad ysaiam. Egredere in occursum achaz
tu et qui derelictus est iasub filius tuus
ad extremum aqueductus piscine super
ioris in via agri fullonis. Et dices ad
eum. Vide ut sileas. Noli timere et cor
tuum ne formidet a duabus caudis ti
tionum fumigantium istorum. In ira fu
roris rasin et sirie et filii romelie eo quod
consilium inierit contra te syria malum.
Ephraim et filius romelie dicentes. As
cendamus ad iudam et suscitemus eum. et
avellamus eum ad nos. Et ponamus regem in
medio eius filium tabeel. Hec dicit dominus deus. Non
stabit et non erit istud. sed caput syrie da
mascus. et caput damasci rasin. Et ad
huc sexaginta et quinque anni et desinet
ephraym esse populus. Et caput ephra
ym samaria et caput samarie filius ro
melie. Si non credideritis. non permanebitis.
Et adiecit dominus loqui ad achaz dicens. Pete
tibi signum a domino deo tuo sive in profundum
inferni. sive in excelsum supra. Et dixit achaz
Non petam et non temptabo dominum. Et di
xit. Audite ergo domus david. Numquid pa
rum vobis est molestos esse hominibus. quia mole
sti estis et deo meo. Propter hoc dabit dominus
ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet et pa
riet filium et vocabitur nomen eius hem
manuel. Butyrum et mel comedet
ut sciat reprobare malum et eligere bonum.
derelinquetur terra quam tu detestaris a fa
cie duorum regum suorum. Adducet dominus su
per te et super populum tuum et super domum patris tui
dies qui non venerunt a diebus separationis effra
im a iuda cum rege assyriorum. Et erit in
die illa sibilabit dominus musce que est in
extremo fluminum egypti et api que est
in terra assur. Et venient et requiescent
omnes in torrentibus vallium et cavernis petrarum
et in omnibus fruticetis et in universis foram
minibus. In die illa radet dominus in novacu
la acuta conducta hiis qui trans flumen
sunt in rege assyriorum caput et pilos
pedum et barbam universam. Et erit in
die illa. nutriet homo vaccam boum. et
duas oves. et pre ubertate lactis comedet
butyrum. Butyrum enim et mel manducabit
omnis qui relictus fuerit in medio terre. Et erit

in die illa omnis locus ubi fuerint mille
vites. mille argenteis et in spinas et in ve
pres erunt. Cum sagittis et arcu ingredi
entur illuc. vepres enim et spine erunt in univer
sa terra. Et omnes montes qui in sarculo sar
rientur non veniet illuc terror spinarum
et veprium. Et erit in pascua bovis et in
culcatione pecoris. VIII

Et dixit dominus ad me. Sume tibi librum grandem
et scribe in eo stilo hominis. Velociter spo
lia detrahe. cito predare. Et adhibui
mihi testes fideles uriam sacerdotem. et
zachariam filium barachie. Et accessi
ad prophetissam. et concepit et peperit filium.
Et dixit dominus. Voca nomen eius accelera spo
lia detrahe. festina predare. Quia antequam
sciat puer vocare patrem suum et matrem
suam. auferetur fortitudo damasci et spolia
samarie coram rege assyriorum. Et adiecit dominus
loqui ad me adhuc dicens. Pro eo quod abiecit populus
iste aquas syloe. que vadunt cum silentio.
Et assumpsit magis rasin et filium rome
lie. propter hoc ecce dominus adducet super eos aquas flu
minis fortes et multas. regem assyriorum
et omnem gloriam eius. Et ascendet super omnes rivos
eius. et fluet super omnes ripas eius. et ibit per
iudam inundans et transiens. usque ad col
lum veniet. Et erit extensio alarum eius
implens latitudinem terre tue o emanuel.
Congregamini populi et vincimini et audi
te universe procul terre. Confortamini et vin
cimini. accingite vos et vincimini. Inite
consilium et dissipabitur. Loquimini verbum et non
fiet. quia nobiscum deus. Hec enim ait dominus ad me.
Sicut in forti manu erudivit me. ne irem
in via populi huius dicens. Non dicatis coniura
tio. Omnia enim que loquitur populus iste coniu
ratio est. Et timorem eius ne timeatis
neque paveatis. Dominum exercituum ipsum sancti
ficate. Ipse pavor vester et ipse terror vester.
Et erit vobis in sanctificationem. In lapidem
autem offensionis. et in petram scandali
duabus domibus israel. et in laqueum et in rui
nam habitantibus ierusalem. Et offendent ex eis
plurimi. et cadent et conterentur. et irretientur
et capientur. Liga testimonium. signa le
gem in discipulis meis. Et expectabo dominum
qui abscondit faciem suam a domo iacob

et prestolabor eum. Ecce ego et pueri quos
michi dedit dominus in signum et in portentum
israel a domino deo exercituum qui habitat in
monte syon. Et cum dixerint ad uos querite
a phytonibus et a diuinis qui stridunt
in cantationibus suis. Numquid non populus a
deo suo requirit pro uiuis ac mortuis?
Ad legem magis et ad testimonium. Quod
si non dixerint iuxta uerbum hoc, non
erit eis matutina lux. Et transibit per eam
et corruet et esuriet. Et cum esurierit ira
scetur et maledicet regi suo et deo suo. Et
suspiciet sursum et ad terram intuebitur
et ecce tribulatio et tenebre. dissolu
tio et angustia. et caligo persequens. Et
non poterit auolare de angustia sua.
IX Primo tempore alle
uiata est terra zabulon. et
terra neptalim. Et nouissimo
aggrauata est uia maris trans
iordanem galilee gentium. Populus qui am
bulabat in tenebris uidit lucem
magnam. Habitantibus in regione umbre
mortis lux orta est eis. Multiplicasti
gentem et non magnificasti leticiam. Leta
buntur coram te sicut letantur in messe.
sicut exultant uictores capta preda. quan
do diuidunt spolia. Iugum enim oneris eius
et uirgam humeri eius et sceptrum exacto
ris eius superasti. sicut in die madian.
Quia omnis uiolenta predatio cum tumul
tu et uestimentum mixtum sanguine erit in com
bustionem et cibus ignis. Paruulus enim natus est
nobis. filius datus est nobis. Et factus est principa
tus super humerum eius. Et uocabitur
nomen eius admirabilis consiliarius deus for
tis. pater futuri seculi. princeps pacis.
Multiplicabitur eius imperium et pacis
non erit finis. Super solium dauid et super re
gnum eius, ut confirmet illud et corroboret
in iudicio et iusticia. amodo et usque in
sempiternum. Zelus domini exercituum faciet
hoc. Verbum misit dominus in iacob et cecidit in
israel. Et sciet omnis populus ephraym et
habitantes samariam in superbia et ma
gnitudine cordis dicentes. Lateres ceci
derunt. sed quadris lapidibus edificabi
mus. Sicomoros succiderunt. sed cedros

immutabimus. Et eleuabit dominus hostes
rasin super eum. et inimicos eius in
tumultum uertet. syriam ab oriente
et philistiim ab occidente. et deuorabunt
israel toto ore. In omnibus his non est auersus
furor eius extenta. Et populus non est reuersus — sed adhuc manus eius
ad percutientem se. et dominum exercituum non in
quisierunt. Et disperdet dominus ab israel caput
et caudam. incuruantem et refrenantem — et depreuantem
die una. Longeuus et honorabilis ipse
est caput. Et propheta docens mendacium ipse
cauda est. Et erunt qui beatificant populum istum
seducentes. et qui beatificantur precipitati.
Propter hoc super adolescentulis eius non leta
bitur dominus. Et pupillorum eius et uiduarum
non miserebitur. Quia omnis ypocrita est et nequam.
Et uniuersum os locutum est stulticiam. In
omnibus his non est auersus furor eius. sed adhuc
manus eius extenta. Succensa est enim
quasi ignis impietas. ueprem et spinam
uorabit. et succendetur in densitate sal
tus. et conuoluetur in superbia fumi.
In ira domini exercituum conturbata est omnis terra.
Et erit populus quasi esca ignis. uir fratri suo
non parcet. Et declinabit ad dexteram et esu
riet. et comedet ad sinistram et non satura
bitur. Vnusquisque carnem brachii sui uo
rabit. Manasses ephraim et ephra
ym manassen. simul ipsi contra iudam.
In omnibus his non est auersus furor eius. sed ad
huc manus eius extenta. X
Ve qui condunt leges iniquas et scriben
tes iniusticiam scripserunt. ut oppri
merent in iudicio pauperes. et uim face
rent cause humilium populi mei. ut essent in
due preda eorum. et pupillos diriperent. Quid
facietis in die uisitationis et calami
tatis de longe uenientis? Ad cuius
confugietis auxilium? Et ubi derelinquetis
gloriam uestram. Ne incuruemini sub
uinculo. et cum interfectis cadatis. Super
omnibus his non est auersus furor eius. sed adhu
c manus eius extenta. Ve assur. uirga fu
roris mei. et baculus ipse in manu eorum
indignatio mea. Ad gentem fallacem
mittam eum. et contra populum furoris mei m
andabo illi. ut auferat spolia et di
ripiat predam. et ponat illum in conculca

tione. quasi lutum platearum. Ipse autem non sic
arbitrabitur, et cor eius non ita estimabit:
sed ad conterendum erit cor eius, et ad internecionem
gentium non paucarum. Dicet enim. Numquid non
principes mei simul reges sunt? Numquid non
ut charcamis sic chalanno: et ut arpha
th sic emath? Numquid non ut damascus
sic samaria? Quomodo invenit manus
mea regna ydoli. sic et simulacra eorum de
ierusalem et de samaria. Numquid non sicut
feci samarie et ydolis eius. sic faciam
ierusalem et simulacris eius? Et erit cum impleverit
dominus cuncta opera sua in monte sy
on et in ierusalem. visitabo super fructum ma
gnifici cordis regis assiriorum et super
gloriam altitudinis oculorum eius. Dixit enim.
In fortitudine manus mee feci et sa
pientia mea intellexi. Et abstuli ter
minos populorum et principes eorum depre
datus sum. Et detraxi quasi potens in sub
lime residentes. Et invenit quasi nidum
manus mea fortitudinem populorum. Et sicut colli
guntur ova que derelicta sunt. sic universam
terram ego congregavi. Et non fuit qui
moveret pennam et aperiret os et gan
niret. Numquid gloriabitur securis contra
eum qui secat in ea? aut exaltabitur serra contra
eum a quo trahitur? Quomodo si elevetur
virga contra levantem se. et exaltetur baculus
qui utique lignum est. Propter hoc mittet
dominator dominus exercituum in pinguibus eius
tenuitatem. et subtus gloriam eius succensa
ardebit quasi combustio ignis. Et erit lumen
israel in igne. et sanctus eius in flamma. Et suc
cendetur et devorabitur spina eius et ve
pres in die una. Et gloria saltus eius et
carmeli eius ab anima usque ad carnem consu
metur. Et erit terrore profugus. Et re
liquie ligni saltus eius pre paucitate nu
merabuntur. et puer scribet eos. Et erit in
die illa non adiciet residuum israel et hii
qui fugerint de domo iacob inniti super eo
qui percutit eos. sed innitetur super dominum sanctum
israel in veritate. reliquie convertentur. Reliquie
inquam iacob ad dominum fortem. Si enim fuerit populus
tuus israel quasi harena maris. reliquie conver
tentur ex eo. Consummatio abbreviata in
undabit iustitiam. Consummationem enim et ab
breviationem dominus deus exercituum faciet in me
dio omnis terre. Propter hoc hec dicit dominus deus exercitu
um. Noli timere populus meus habitator syon ab
assur. in virga percutiet te. et baculum suum
levabit super te in via egypti. Adhuc enim
paululum modicumque et consumabitur indignatio
et furor meus super scelus eorum. Et suscitabit
super eum dominus exercituum iuxta plagam ma
dian in petra oreb. et virgam suam super ma
re. et levabit eam in via egipti. Et erit in
die illa auferetur onus eius de humero
tuo. et iugum eius de collo tuo. et computre
scet iugum a facie olei. Veniet in hiath. in
transibit in magron. apud magmas com
mendabit vasa sua. Transierunt cursim ga
bee. sedes nostra. obstupuit rama gabaoth
saulis fugit. Hinni voce tua filia gal
lim. attende laisa paupercula anathot.
migravit medemena. habitatores ge
bim confortamini. adhuc dies est ut in nob
stetur. Agitabit manum suam super montem
filie syon collem ierusalem. Ecce dominator dominus
exercituum confringet lagunculam in terrore.
et excelsi statura succidentur. et sublimes
humiliabuntur. et subvertentur condensa sal
tus ferro. et libanus cum excelsis cadet. Et egre XI
dietur virga de radice iesse. et flos de radice
eius ascendet. et requiescet super eum spiritus domini. spiritus
sapientie et intellectus spiritus consilii et fortitudinis
spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus
timoris domini. Non secundum visionem oculorum
iudicabit. neque secundum auditum aurium ar
guet. sed iudicabit in iustitia pauperes. et ar
guet in equitate pro mansuetis terre. Et percutiet
terram virga oris sui. et spiritu labiorum suorum
interficiet impium. Et erit iustitia cingu
lum lumborum eius. et fides cinctorium renum
eius. Habitabit lupus cum agno. et pardus cum edo
accubabit. vitulus et leo et ovis simul
morabuntur. et puer parvulus minabit e
os. Vitulus et leo et ursus pascentur
simul. requiescent catuli eorum. et leo quasi bos
comedet paleas. Et delectabitur infans ab
ubere super foramine aspidis. et in caverna
reguli. qui ablactatus fuerit manum
suam mittet. Non nocebunt et non occident
in universo monte sancto meo. quia repleta
est terra scientia domini sicut aque maris operientes.

In die illa radix iesse qui stat in si
gnum populorum. ipsum gentes deprecabun
tur et erit sepulchrum eius gloriosum.
Et erit in die illa adiciet dominus secundo m
anum suam ad possidendum residuum po
puli sui quod relinquetur ab assiriis et ab egy
pto et a phetros et ab ethyopia et ab e
lam et a sennaar et ab emath et ab i
nsulis maris. Et levabit signum in na
tiones et congregabit profugos israel et dispersos
iuda colliget a quattuor plagis terre.
Et auferetur zelus ephraim et hostes
iuda peribunt. Ephraim non emulabitur
iudam et iudas non pugnabit contra ephraim.
Et volabunt in humeros philistiim per
mare simul predabuntur filios orientis.
Idumea et moab preceptum manus eorum
et filii amon obedientes erunt. Et deso
labit dominus linguam maris egipti et le
vabit manum suam super flumen in forti
tudine spiritus sui et percutiet eum in septem
rivis. ita ut transeant per eum calciati
Et erit via residuo populo meo. qui re
linquetur ab assiriis. sicut fuit israel in
die qua ascendit de terra egypti. et di
ces in illa die.

XII

Confitebor tibi domine quoniam iratus es michi con
versus est furor tuus et consolatus es me.
Ecce deus salvator meus. fiducialiter agam
et non timebo. Quia fortitudo mea et laus mea
dominus deus. et factus est michi in salutem. Haurietis a
quas in gaudio de fontibus salvatoris.
et dicetis in illa die confitemini domino et
invocate nomen eius. Notas facite in populis
adinventiones eius. mementote quoniam ex
celsum est nomen eius. Cantate domino quoniam ma
gnifice fecit. annuntiate hoc in univer
sa terra. Exulta et lauda habitatio syon
quia magnus in medio tui sanctus israel.

XIII

Onus babylonis quod vidit
ysaias filius amos. Super montem
caligosum levate signum exaltate vo
cem. levate manum et ingrediantur por
tas duces. Ego mandavi sanctificatis
meis et vocavi fortes meos in ira mea.
exultantes in gloria mea. Vox multitudinis
in montibus quasi populorum frequentium. Vox
sonitus regum et gentium congregatarum.
Dominus exercituum precepit militie belli. ve
nientibus de terra procul a summitate celi.
dominus et vasa furoris eius. ut disperdat
omnem terram. Ululate quia prope est dies do
mini vastitas a domino veniet. Propter hoc omnes
manus dissolventur et omne cor hominis
tabescet et conteretur. Torsiones et dolores
tenebunt quasi parturiens dolebunt
unusquisque ad proximum suum stupebit
facies combuste vultus eorum. Ecce di
es domini veniet crudelis et indignationis
plenus. et ire furorisque ad ponendam
terram in solitudinem et peccatores eius conteren
dos de ea. Quoniam stelle celi et splendor ea
rum non expandent lumen suum. Obtenebra
tus est sol in ortu suo et luna non splende
bit in lumine suo. Et visitabo super
orbis mala. et contra impios iniquitatem
eorum. Et quiescere faciam superbiam infi
delium et arrogantiam fortium humi
liabo. Pretiosior erit vir auro et homo
mundo obrizo. Super hoc celum tur
babo et movebitur terra de loco suo propter
indignationem domini exercituum et propter di
em ire furoris eius. Et erit quasi damula
fugiens. et quasi ovis et non erit qui con
greget. Unusquisque ad populum suum
convertetur et singuli ad terram suam fugi
ent. Omnis qui inventus fuerit occidetur.
et omnis qui supervenerit cadet in gladio
Infantes eorum allidentur in oculis eorum
diripientur domus eorum et uxores eorum
violabuntur. Ecce ego suscitabo super
eos medos. qui argentum non querant nec
aurum velint sed sagittis parvulos
interficient. et lactantibus uteri non mi
serebuntur et super filios non parcet ocu
lus eorum. Et erit babylon illa glorio
sa in regnis inclita in superbia chalde
orum. Sicut subvertit deus sodomam et go
morram non habitabitur usque in finem et non
fundabitur usque ad generationem et generatio
nem. Non ponet ibi tentoria arabs. nec
pastores requiescent ibi bestie. et reple
buntur domus eorum draconibus. Et habitabunt
ibi struthiones. et pilosi saltabunt ibi.
Et respondebunt ulule in edibus eius.
et sirene in delubris voluptatis. in

xiiii

Prope est ut veniat tempus XIIII eius. et dies eius non elongabuntur. Miserebitur enim dominus Iacob. et eliget adhuc de Israhel. et requiescere eos faciet super humum suam. Adiungetur advena ad eos. et adherebit domui Iacob. et tenebunt eos populi et adducent eos in locum suum. et possidebit eos domus Israhel super terram domini in servos et ancillas. Et erunt capientes eos qui se ceperant. et subicient exactores suos. Et erit in die illa cum requiem dederit tibi dominus a labore tuo et a concussione tua et a servitute dura qua ante servisti. sumens parabolam istam contra regem babylonis et dices. Quomodo cessavit exactor quievit tributum. Contrivit dominus baculum impiorum virgam dominantium, cedentem populos in indignatione plaga insanabili. subicientem in furore gentes. persequentem crudeliter. Conquievit et siluit omnis terra. gavisa est et exultavit. Abietes quoque letate sunt super te. et cedri libani. Ex quo dormisti non ascendit qui succidat nos. Infernus subter conturbatus est in occursum adventus tui. suscitabit tibi gigantes omnes principes terre. Surrexerunt de soliis suis omnes principes nationum. universi respondebunt et dicent tibi. Et tu vulneratus es sicut nos. nostri similis effectus es. Detracta est usque ad inferos superbia tua. concidit cadaver tuum. Subter te sternetur tinea et operimentum tuum erunt vermes. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Corruisti in terram qui vulnerabas gentes. qui dicebas in corde tuo. In celum conscendam super astra dei exaltabo solium meum. sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis. Ascendam super altitudinem nubium. similis ero altissimo. Verumtamen ad infernum detraheris in profundum laci. Qui te viderint ad te inclinabuntur teque prospicient. Numquid iste est vir qui conturbavit terram. qui concussit regna. qui posuit orbem desertum et urbes eius destruxit. vinctis eius non aperuit carcerem. Omnes reges gentium universi dormierunt in gloria vir in domo sua. Tu autem proiectus es de sepulcro tuo. quasi stirps inutilis. pollutus et obvolutus cum his qui interfecti sunt gladio. et descenderunt ad fundamenta laci. quasi cadaver putridum. non habebis consortium neque cum eis in sepultura. Tu enim terram tuam disperdidisti. tu populum tuum occidisti. Non vocabitur in eternum semen pessimorum. Preparate filios eius occisioni in iniquitate patrum eorum. non consurgent. nec hereditabunt terram. neque implebunt faciem orbis civitatum. Et consurgam super eos dicit dominus exercituum. et perdam babylonis nomen. et reliquias. et germen. et progeniem dicit dominus. Et ponam eum in possessionem ericii. et in paludes aquarum. et scopabo eam in scopa terens dicit dominus exercituum. Iuravit dominus exercituum dicens. Si non ut putavi ita erit. et quomodo mente tractavi. sic eveniet. Ut conteram assyrium in terra mea. et in montibus meis conculcem eum. Et auferetur ab eis iugum eius. et onus illius ab humero eorum tolletur. Hoc consilium quod cogitavi super omnem terram. Et hec est manus eius extenta super universas gentes. Dominus enim exercituum decrevit. et quis poterit infirmare. et manus eius extenta. et quis avertet eam. In anno quo mortuus est rex achaz. onus philistiim. factum est onus istud. Ne leteris philistea omnis tu. quoniam comminuta est virga percussoris tui. De radice enim colubri egredietur regulus. et semen eius absorbens volucrem. Et pascentur primogeniti pauperum. et pauperes fiducialiter requiescent. Et interire faciam in fame radicem tuam et reliquias tuas interficiam. Ulula porta. clama civitas. prostrata est philistea omnis. Ab aquilone enim fumus veniet. et non est qui effugiat agmen eius. Et quid respondebitur nuntiis gentis? Quia dominus fundavit syon. et in ipso sperabunt pauperes populi eius.

XV xv

Onus moab. Quia nocte vastata est urbs. Moab conticuit. quia nocte vastatus est murus moab conticuit. Ascendit domus et dibon ad excelsa in planctum. Super nabo et super medaba. moab ululabit. in cunctis capitibus eius calvitium. omnis barba radetur. In triviis eius accincti

ti sunt sacco. super tecta eius et in plateis eius
omnis ululatus descendet in fletum. Cla
mavit esebon et eleale usque iasa. au
dita est vox eorum. Super hoc expediti mo
ab ululabunt. anima eius ululabit sibi.
Cor meum ad moab clamabit. vectes
eius usque ad segor vitulam conternantem.
Per ascensum enim luit flens ascendet. Et in
via oronaim clamorem contritionis le
vabunt. Aque enim nemrim deserte
erunt. quia aruit herba. defecit germen viror
omnis interiit. Secundum magnitudinem operis vi
sitatio eorum ad torrentem salicum ducent
eos. Quoniam circuivit clamor terminum moab.
usque ad gallim ululatus eius. et usque ad
puteum elim clamor eius. quia aque dibon
replete sunt sanguine. Ponam enim super dibon
additamenta: his qui fugerint de moab
leonem et reliquiis terre. XVI

Emitte agnum domine dominatorem terre de pe
tra deserti ad montem filie syon. Et erit
sicut avis fugiens. et sicut pulli de nido
avolantes: sic erunt filie moab in transcen
su arnon. Ini consilium. coge concilium. Po
ne quasi noctem umbram tuam in meridie. Ab
sconde fugientes. et vagos ne prodas. Habita
bunt apud te profugi mei. Moab esto la
tibulum eorum a facie vastatoris. Finitus
est enim pulvis. consummatus est miser. Defecit qui
conculcabat terram. Et preparabitur in misericordia so
lium eius. et sedebit super eum in verita
te in tabernaculo david iudicans. et que
rens iudicium. et velociter reddens quod iu
stum est. Audivimus superbiam moab. super
bus est valde. superbia eius. et arrogantia
eius. et indignatio eius plus quam forti
tudo eius. Ideo ululabit moab ad
moab universus ululabit. his qui le
tantur super muros cocti lateris. Loquimini
plagas suas. quoniam suburbana esebon
deserta sunt. Et vineam sabama domini gen
tium exciderunt. Flagella eius usque ad ia
zer pervenerunt. erraverunt in deserto. pro
pagines relicte sunt. transierunt mare. Super hoc plo
rabo in fletu iazer vineam sabama. inebri
abo te lacrima mea esebon et eleale. quoniam
super vindemiam tuam et super messem tuam
vox calcantium irruit. Et auferetur letitia
et exultatio de carmelo. et in vineis non ex
ultabit neque iubilabit. Vinum in torcular
non calcabit qui calcare consueverat. Vo
cem calcantium abstuli. Super hoc venter
meus ad moab quasi cythara sonabit. et vi
scera mea ad murum cocti lateris. Et erit.
Cum apparuerit quod laboravit moab super ex
celsis suis. ingredietur ad sancta sua ut ob
secret. et non valebit. Hoc verbum quod locutus
est dominus ad moab. Et nunc. et nunc locutus est dominus
ad moab dicens. In tribus annis quasi anni mer
cenarii auferetur gloria moab super omni
populo multo. et relinquetur in eo sicut racemus
parvulus et modicus. neque quoniam multus.

Onus damasci. Ecce XVII
Damascus desinet esse civitas. et erit si
cut acervus lapidum in ruina. derelicte
civitates aroer gregibus erunt. Et requi
escent ibi. et non erit qui exterreat. et cessabit
adiutorium ab ephraym. et regnum
a damasco. et reliquie syrie sicut gloria
filiorum israel erunt dicit dominus exercituum. Et erit
in die illa attenuabitur gloria iacob. et pin
guedo carnis eius emarcescet. et erit sicut
congregans in messe quod restiterit. et brachium
eius spicas leget. et erit sicut querens spi
cas in valle raphaym. Et relinquetur in
eo sicut racemus. et sicut excussio olee. dua
rum aut trium olivarum in summitate ra
mi. sive quattuor aut quinque in cacuminibus
eius fructus eius dicit dominus deus israel. In die il
la inclinabit se homo ad factorem suum. et oculi
eius ad sanctum israel respicient. et non inclinabitur
ad altaria que fecerunt manus eius. et que ope
rati sunt digiti eius. Non respiciet lucos
et delubra. In die illa erunt civitates for
titudinis eius derelicte sicut aratra. et segetes
que derelicte sunt a facie filiorum israel.
et erit deserta. quia oblita es dei salvato
ris tui. non es recordata. Propterea plan
tabis plantationem fidelem. et germen
alienum seminabis. In die plantationis
tue labruscas. Et mane semen tuum flo
rebit. Ablata est messis in die hereditata
tis tue. et dolebit graviter. Ve multitudo
populorum multorum. ut multitudo maris so
nantis. et tumultus turbarum. sic sonitus
aquarum multarum. sonabunt populi sicut so

nitus aquarum inundantium et increpabit
eum et fugiet procul. Et increpabit eum
et fugiet procul et rapietur sicut pulvis
montium a facie venti et sicut turbo co-
ram tempestate. In tempore vespere. Et ecce
turbatio turbatio in matutino et non
subsistet. Hec est pars eorum qui vastave-
runt nos. et sors diripientium nos.

XVIII

Ve terre cymbalo alarum que
est trans flumina ethiopie. Qui mit-
tit in mare legatos et in vasis papiri
super aquas. Ite angeli veloces ad gentem
convulsam et dilaceratam. Ad populum
terribilem post quem non est alius. gentem
expectantem et conculcatam. cuius diripu-
erunt flumina terram eius. Omnes habita-
tores urbis qui moramini in terra cum
elevatum fuerit signum in montibus vide-
bitis et clangorem tube audietis. Quia
hec dicit dominus ad me. Quiescam et conside-
rabo in loco meo. sicut meridiana lux
clara est et sicut nubes roris in die mes-
sis. Ante messem enim totus effloruit et
inmatura perfectio germinabit. Et pre-
cidentur ramusculi eius falcibus et que de-
relicta fuerint abscidentur. excutientur
et relinquentur. simul avibus montium et be-
stiis terre. Et estate perpetua erunt super
eum volucres et omnes bestie terre super illum
hiemabunt. In tempore illo deferetur munus do-
mino exercituum a populo divulso et dilace-
rato. a populo terribili post quem non fuit ali-
us gentem expectantem et conculcatam cuius di-
ripuerunt flumina terram eius ad locum
nominis domini exercituum montem syon.

XIX

Onus egipti. Ecce dominus
ascendet super nubem levem et in-
gredietur egyptum et movebuntur
simulacra egipti a facie eius et cor egyp-
ti tabescet in medio eius. Et concurrere
faciam egyptios adversum egyptios.
Et pugnabit vir contra fratrem suum et vir
contra amicum suum. civitas adversus civita-
tem. Regnum adversus regnum. et dirum-
petur spiritus egypti in visceribus eius et con-
silium eius precipitabo. et interrogabunt simu-
lacra sua et divinos suos et phitones
et ariolos. Et tradam egyptum in ma-
nu dominorum crudelium. et rex fortis domina-
bitur eorum. ait dominus deus exercituum. Et
arescet aqua de mari et fluvius desola-
bitur atque siccabitur. Et deficient flumina
attenuabuntur et siccabuntur rivi ag-
gerum. Calamus et iuncus marcescet. al-
veus rivi a fonte suo et omnis sementis
irrigua siccabitur arescet et non erit. Et me-
rebunt piscatores et lugebunt omnes mit-
tentes in flumine hamum. Et expandentes
rete super faciem aque marcescent. Et confundentur
qui operabantur linum pectentes et texentes sub-
tilia. Erunt irrigua eius flaccentia:
omnes qui faciebant lacunas ad capien-
dos pisces. Stulti principes thaneos. Sa-
pientes consiliarii pharaonis dederunt consi-
lium insipiens. quomodo dicetis pharaoni fi-
lius sapientium ego. filius regum antiquorum.
ubi sunt nunc sapientes tui. annuntient
tibi et indicent. quid cogitaverit dominus exercituum
super egyptum. Stulti facti sunt principes tane-
os. Et emarcuerunt principes mempheos.
deceperunt egyptum angulum populorum eius.
Dominus miscuit in medio eius spiritum vertiginis.
Et errare fecerunt egyptum in omni opere suo. si-
cut errat ebrius et vomens. Et non erit e-
gypto opus quod faciat. et caput et cau-
dam incurvantem et refrenantem. In die il-
la erit egyptus quasi mulieres. et stupebit
et timebit a facie commotionis manus domini
exercituum. quam ipse agitabit super eam. In die
illa erunt .v. civitates in terra egypti. loquen-
tes lingua chanaan. et iurantes per do-
minum exercituum. civitas solis vocabitur
una. In die illa erit altare domini in medio
terre egypti. et titulus iuxta terminum eius
domino. Et erit in signum et testimonium domino
exercituum in terra egypti. Clamabunt enim ad
dominum a facie tribulantis et mittet eis
salvatorem. et propugnatorem qui liberet eos.
Et cognoscetur dominus ab egypto. et cognoscent
egypti dominum in die illa. Et colent eum
in hostiis et muneribus et vota vovebunt
domino et solvent. Et percutiet dominus egyptum
plaga. et sanabit eam. Et revertentur
ad dominum. et placabitur eis. et sanabit eos.
In die illa erit via de egypto in assyri-
os. et intrabit assyrius egyptum et

mouebunt

egypti

egyptius in assyrios. et seruiet egipti
assur. In die illa erit israel tercius egypto
et assyrio benedictio in medio terre. cui be
nedixit dominus exercituum dicens. Benedictus populus
meus egypti. et opus manuum mearum as
syrio. hereditas autem mea israel. XX
In anno quo ingressus est thartan in azo
tum cum misisset eum sargon rex assyriorum
et expugnasset azotum et cepisset eam.
In tempore illo locutus est dominus in manu ysaie fi
lii amos dicens. vade et solue saccum de lum
bis tuis. et calciamenta tua tolle de pe
dibus tuis. Et fecit sic uadens nudus et di
scalciatus. Et dixit dominus. Sicut ambula
uit seruus meus ysaias nudus et discalciatus
trium annorum signum et portentum erit
super egyptum et super ethyopiam. Sic
minabit rex assyriorum captiuitatem e
gypti. et transmigrationem ethyopie. iu
uenum et senum. nudam et discalciatam disco
opertis natibus ignominiam egypti. Et
timebunt et confundentur ab ethyopia spe
sua et ab egypto gloria sua. Et dicet habitator
insule huius in die illa. Ecce hec erat spes
nostra ad quos confugimus in auxilium ut libe
raret nos a facie regis assyriorum. Et quo
modo effugere poterimus nos. XXI
Onus deserti maris. Sicut turbines
ab affrico ueniunt. de deserto uenit
uenit. de terra horribili. Visio dura
nuntiata est michi. qui incredulus est infide
liter agit. Et qui depopulator est uastat.
Ascende helam. obside mede. omnem ge
mitum eius cessare feci. Propterea reple
ti sunt lumbi mei dolore. angustia pos
sedit me. sicut angustia parturientis.
Corrui cum audirem. conturbatus sum cum ui
derem. emarcuit cor meum tenebre stu
pefecerunt me. Babylon dilecta mea.
posita est michi in miraculum. Pone mensam.
contemplare in specula comedentes et bibe
tes. Surgite principes arripite clipeum.
Hec enim dixit michi dominus. Vade et pone spe
culatorem. et quodcumque uiderit annuntiet.
Et uidit currum duorum equitum ascensorem
asini. et ascensorem cameli. et contempla
tus est diligenter multo intuitu. et clamauit
leo. super speculam domini. Ego sum stans iugiter
per diem. et super custodiam meam. ego sum stans
totis noctibus. Ecce iste uenit ascensor
uir bige equitum. Et respondit et dixit. Ceci
dit cecidit babylon. et omnia sculptilia
deorum eius contrita sunt in terram. Tritura
mea. et filia aree mee. que audiui a do
mino exercituum deo israel. annuntiaui uobis.
Onus duma. Ad me clamat ex seyr
custos quid de nocte. custos quid de nocte.
Dixit custos. uenit mane et nox. si que
ritis querite. conuertimini uenite. Onus in ara
bia. In saltu ad uesperam dormi
etis in semitis dodanim. Occurrentes
sitienti ferte aquam qui habitatis terram
austri cum panibus occurrite fugienti. A
facie enim gladiorum fugerunt. a facie gl
adii imminentis. a facie arcus extenti.
a facie grauis prelii. Quia hec dicit dominus ad
me. Adhuc in uno anno quasi in anno mer
cennarii. Et auferetur omnis gloria ce
dar. et reliquie numeri sagittariorum
fortium de filiis cedar imminuentur. Dominus
enim deus israel locutus est. XXII
Onus uallis uisionis. Quidnam
tibi quoque est. quia ascendisti et tu omnis
in tecta clamoris plena urbs fre
quens. ciuitas exultans. Interfecti tui
non interfecti gladio. nec mortui tui mor
tui in bello. Cuncti principes tui fuge
runt simul. dureque ligati sunt. omnes qui in
uenti sunt uincti sunt pariter. procul fugerunt.
Propterea dixi. recedite a me. amare fle
bo. Nolite incumbere ut consolemini
me super uastitate filie populi mei. Di
es enim interfectionis et conculcationis. et fle
tuum domino deo exercituum in ualle uisionis
Scrutans murum et magnificus super
montem. Et elam sumpsit pharetram
currum hominis equitis et parietem nudauit
clipeus. Et erunt electe ualles tue
plene quadrigarum. et equites ponent
sedes suas in porta. Et reuelabitur
operimentum iude. et uidebis in die illa ar
mamentarium domus saltus. et scissuras
ciuitatis dauid uidebitis. quia multipli
cate sunt. et congregastis aquas piscine in
ferioris. Et domus ierusalem numerastis.
et destruxistis domos ad muniendum

muri. Et lacum fecistis inter duos muros. et aquam piscine veteris. et non suspexistis ad eum qui fecerat eam: et operatorem eius de longe non vidistis. Et vocavit dominus deus exercituum in die illa ad fletum et ad planctum. et ad calvitium et ad cingulum sacci. et ecce gaudium et letitia occidere vitulos. et iugulare arietes. comedere carnes. et bibere vinum. Comedamus et bibamus. cras enim moriemur. Et revelata est in auribus meis domini exercituum. Si dimittetur iniquitas hec vobis. donec moriamini: dicit dominus deus exercituum. Hec dicit dominus deus exercituum. Vade et ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad sobnam prepositum templi: et dices ei. Quid tu hic: aut quasi quis hic. quia excidisti tibi hic sepulchrum. Excidisti in excelso memoriam diligenter in petra tabernaculum tibi. Ecce dominus asportari te faciet. sicut asportatur gallus gallinacius. et quasi amictum sic sublevabit te. Coronans coronabit te tribulatione: quasi pilam mittet te in terram latam et spatiosam. Ibi morieris. et ibi erit currus glorie tue. Ignominia domus domini tui. et expellam te de statione tua. et de ministerio tuo deponam te. Et erit in die illa vocabo servum meum heliachim filium helchie. et induam illum tunica tua. et cingulo tuo confortabo illum. Et potestatem tuam dabo in manu eius. Et erit quasi pater habitantibus hierusalem et domui iuda. Et dabo clavem domus david super humerum eius. et aperiet et non erit qui claudat. et claudet et non erit qui aperiat. Et figam illum paxillum in loco fideli. et erit in solium glorie domui patris sui. Et suspendent super eum omnem gloriam domus patris eius vasorum diversa genera: omne vas parvulum a vasis crateraum usque ad omne vas musicorum. In die illa dicit dominus exercituum. auferetur paxillus qui fixus fuerat in loco fideli. et frangetur et cadet. et peribit quod pependerat in eo. quia dominus locutus est.

XXIII

Onus tyri. Ululate naves maris: quia vastata est domus unde venire consueverant. de terra cethim revelatum est eis. Tacete qui habitatis in insula. negotiatio sydonis. transfretantes mare repleverunt te in aquis multis semen nili messis fluminis fruges eius. Et facta est negotiatio gentium. Erubesce sydon. ait enim mare fortitudo maris. dicens. Non parturivi. et non peperi. et non enutrivi iuvenes: nec ad incrementum perduxi virgines. Cum auditum fuerit in egypto. dolebunt. Cum audierint de tyro. transite maria ululate qui habitatis in insula. Numquid non vestra est que gloriabatur a diebus pristinis in antiquitate sua. ducent eam pedes sui longe ad peregrinandum. quis cogitavit hoc super tyrum quondam coronatam: cuius negotiatores principes. institutores eius incliti terre. Dominus exercituum cogitavit hoc. ut detraheret superbiam omnis glorie. Et ad ignominiam deduceret universos inclitos terre. Transi terram tuam quasi flumen filia maris. non est ultra cingulum. Manum suam extendit super mare. conturbavit regna. Dominus mandavit adversus chanaan. ut contereret fortes eius. et dixit. Non adicies ultra. ut glorieris calumpniam sustinens virgo filia sydonis. in cethim consurgens transfreta. ibi quoque non erit requies tibi. Ecce terra chaldeorum talis populus non fuit. assur fundavit eam in captivitatem. transduxerunt robustos eius. suffoderunt domos eius. posuerunt eam in ruinam. Ululate naves maris. quia devastata est fortitudo vestra. Et erit in die illa in oblivione eris. o tyre septuaginta annis sicut dies regis unius. Post septuaginta autem annos. erit tyro quasi canticum meretricis. Sume citharam circui civitatem meretrix oblivioni tradita. Bene cane frequenta canticum ut memoria tui sit. Et erit post lxx annos visitabit dominus tyrum. et reducet eam ad mercedes suas. Et rursum fornicabitur cum universis regnis terre super faciem terre. Et erunt negotiationes eius et mercedes eius sanctificate domino. Non condentur neque reponentur. quia his qui habitaverint coram domino. erit negotiatio eius ut manducent in saturitatem. et vestiantur usque ad vetustatem.

XXIIII

Ecce dns dissipabit tram. et nudabit
eam. et affliget faciem eius. et dis
perget habitatores eius. Et erit sicut ppls
sic sacerdos. et sicut servus sic dns eius. si
cut ancilla sic dna eius. sicut emens
sic ille qui vendit. Sic fenerator sic is
qui mutuum accipit. Sic qui repetit sic q
debet. Dissipatione dissipabitur tra. et direp
tione predabitur. Dns enim locutus est verbum hoc.
Luxit et defluxit tra. et infirmata est. De
fluxit orbis et infirmata est altitudo ppli
tre. Et tra infecta est ab habitatoribus suis
quia transgressi sunt leges. mutaverunt
ius. dissipaverunt fedus sempiternum.
Propter hoc maledictio vorabit tram
et peccabunt habitatores eius. Ideoque in
sanient cultores eius. et relinquentur homines
pauci. Luxit vindemia. infirmata est vi
tis. Ingemuerunt omnes qui letabantur corde.
Cessavit gaudium tympanorum. quievit
sonitus letantium. conticuit dulcedo cy
thare. cum cantico non bibent vinum. am
ara erit potio bibentibus illam. Attrita est ci
vitas vanitatis. clausa est omnis domus
nullo introeunte. Clamor erit super vi
no in plateis. deserta est omnis letitia. trans
latum est gaudium tre. relicta est in urbe sol
litudo. et calamitas opprimet portas. Quia hec
erunt in medio tre in medio pplorum. Quomodo
si pauce olive que remanserunt excutiantur
ex olea. et racemi cum fuerit finita vinde
mia. Hi levabunt vocem suam atque laudabunt.
Cum glorificatus fuerit dns hinnient de mari.
Propter hoc in doctrinis glorificate dnm in
insulis maris nomen dni dei isrl. A fi
nibus tre laudes audivimus gloriam iusti.
Et dixi. Secretum meum mihi. secretum meum
mihi. ve mihi. Prevaricantes prevaricati sunt.
et prevaricatione transgressorum prevaricati
sunt. Formido et fovea et laqueus super te qui
habitator es tre. Et erit. Qui fugerit a vo
ce formidinis cadet in foveam. et qui
se explicuerit de fovea tenebitur laqueo. Quia
cataracte de excelsis aperte sunt. et concu
tientur fundamenta tre. Confractione
confringetur tra. commotione commovebitur tra.
Agitatione agitabitur tra et contritione con
teretur tra sicut ebrius. Et auferetur
quasi tabernaculum unius noctis. et gravabit
eam iniquitas sua. et corruet. et non adi
ciet ut resurgat. Et erit. In die illa vi
sitabit dns super militiam celi in excelso.
Et super reges tre qui sunt super tram. et con
gregabuntur in congregatione unius fascis in
lacum. et claudentur ibi in carcerem. Post
multos dies visitabuntur. Et erubescet lu
na et confundetur sol. cum regnaverit dns
exercituum in monte syon. et in ierlm. et in
conspectu senum suorum fuerit glorificatus.

XXV

Domine deus meus es tu exaltabo
te. confitebor nomini tuo quoniam fecisti mira
bilia cogitationes antiquas fideles amen.
Quia posuisti civitatem in tumulum. ur
bem fortem in ruinam. domum alienorum
ut non sit civitas. et in sempiternum non edi
ficetur. Super hoc laudabit te ppls fortis.
civitas gentium robustorum timebit te.
Quia factus es fortitudo pauperi. for
titudo egeno in tribulatione sua. Spes
a turbine. umbraculum ab estu. Sps e
robustorum quasi turbo impellens parietem
sicut estum in siti tumultum alienorum
humiliabis. et quasi calore sub nube tor
rente propaginem fortium marcescere facies.
Et faciet dns exercituum omnibus ppls in monte
hoc convivium pinguium medullatorum
vindemie defecate. Et precipitabit in
monte isto faciem vinculi colligati
super omnes ppls. Et telam que orditur est super
universas nationes. Precipitabit mortem
in sempiternum. Et auferet dns deus lacri
mam ab omni facie. et obprobrium ppli sui au
feret de universa tra quia dns locutus est.
Et dicet in illa die. Ecce deus noster iste. expe
ctavimus eum et salvabit nos. Iste dns
sustinuimus eum. exultabimus et letabi
mur in salutari eius. quia requiescet manus dni
exercituum in monte isto. Et triturabitur mo
ab sub eo. sicuti teruntur palee in plaust
ro. et extendet manus suas sub eo. sicut ex
tendit natans ad natandum. Et hu
miliabit gloriam eius cum allisione manu
um eius. et munimenta sublimium tuo
rum concidet. et humiliabuntur et detrahentur
in terram usque ad pulverem.

XXVI

In die illa cantabitur canticum istud in

pinguium convivium vindemie

murorum

terra iuda. Urbs fortitudinis nostre
syon salvator ponetur in ea murus
et antemurale. Aperite portas, et in
grediatur gens iusta custodiens verita
tem. Vetus error abiit: servabis
pacem: pacem quia in te speravimus. Sperasti
is in domino in seculis eternis, in domino deo forti
perpetuo. Quia incurvabit habitantes in ex
celso civitatem sublimem. Humiliabit.
Humiliabit eam usque ad terram, detrahet
eam usque ad pulverem. Conculcabit
eam pes pauperis, gressus egenorum. Se
mita iusti recta est. Rectus callis iu
sti ad ambulandum. Et in semita iudi
ciorum tuorum domine sustinuimus te. Nomen tu
um et memoriale tuum in desiderio anime.
Anima mea desideravit te in nocte, sed et spiritu
meo in precordiis meis de mane vigi
labo ad te. Cum feceris iudicia tua in
terra, iustitiam discent habitatores orbis. Mi
sereamur impio, et non discet facere iusti
tiam. In terra sanctorum iniqua gessit, et non vide
bit gloriam domini. Domine exaltetur manus
tua et non videant. Videant et confundan
tur zelantes populi, et ignis hostes tuos de
voret. Domine dabis pacem nobis. Omnia
enim opera nostra operatus es nobis. Domine deus noster,
possederunt nos domini absque te. Tantum in te recor
demur nominis tui. Morientes non vivant,
gigantes non resurgant. Propterea visitasti
et contrivisti eos, et perdidisti omnem memo
riam eorum. Indulsisti genti domine, indul
sisti genti. Numquid glorificatus es? Et
elongasti omnes terminos terre. Domine in an
gustia requisierunt te, in tribulatione mur
muris doctrina tua eis. Sicut que concepit, cum
appropinquaverit ad partum dolens cla
mat in doloribus suis, sic facti sumus a facie
tua domine. Concepimus et quasi parturivimus
et peperimus spiritum. Salutes non fecimus in terra;
ideo non ceciderunt habitatores terre. Vivent
mortui tui, interfecti mei resurgent. Ex
pergiscimini et laudate qui habita
tis in pulvere, quia ros lucis ros tuus, et
terram gigantum detrahes in ruinam.
Vade populus meus, intra in cubicula tua, cla
ude hostia tua super te, abscondere modi
cum ad momentum donec pertranseat indignatio.

Ecce enim dominus egredietur de loco sancto suo ut
visitet iniquitatem habitatoris terre contra eum;
et revelabit terra sanguinem suum, et non
operiet ultra interfectos suos. XXVII xxvii
In die illa visitabit dominus in gladio suo
duro et grandi et forti super leviathan
serpentem vectem, et super leviathan ser
pentem tortuosum, et occidet cetum qui
in mari est. In die illa vinea meri canta
bit ei. Ego dominus qui servo eam, repente
propinabo ei. Ne forte visitetur contra eam, n
octe et die servo eam. Indignatio non est
mihi. Quis dabit me spinam et veprem
in prelio? Gradiar super eam, succendam
eam pariter. An potius tenebit fortitu
dinem meam? Faciet pacem mihi, pacem faciet
mihi. Qui ingrediuntur impetu ab iacob,
florebit et germinabit israel, et implebunt
faciem orbis semine. Numquid iuxta
plagam percutientis se percussit eum,
aut sicut occidit interfectos eius sic oc
cisus est? In mensura contra mensuram, cum
abiecta fuerit, iudicabis eam. Medita
ta est in spiritu suo duro per diem estus. Id
circo super hoc dimittetur iniquitas domui
iacob, et iste omnis fructus ut aufe
ratur peccatum eius: cum posuerit omnes
lapides altaris sicut lapides cineris
allisos, non stabunt luci et delubra. Ci
vitas enim munita desolata erit; speciosa
relinquetur et dimittetur quasi desertum.
Ibi pascetur vitulus et ibi accubabit, et consumet
summitates eius. In siccitate messis
illius conterentur; mulieres venientes et do
centes eam. Non est enim populus sapiens;
propterea non miserebitur eius qui fecit
eum, et qui formavit eum non parcet
ei. Et erit: in die illa percutiet dominus ab al
veo fluminis usque ad torrentem egypti,
et vos congregabimini unus et unus, fi
lii israel. Et erit: in die illa clangetur in
tuba magna, et venient qui perditi fue
rant de terra assiriorum, et qui eiecti e
rant in terra egypti, et adorabunt dominum
in monte sancto in ierusalem. XXVIII xxviii
Ve corone superbie ebriis ephraim,
et flori decidenti glorie exultationis
eius, qui erant in vertice vallis pin

guissime errantes a uino. Ecce ualidus
et fortis dominus. sicut impetus grandinis
turbo confringens. sicut impetus aqua
rum multarum inundantium. et e
missarum super terram spatiosam. pedibus
conculcabitur corona superbie ebriorum ephra
im. Et erit flos decidens glorie exultatio
nis eius. qui est super uerticem uallis pin
guium quasi temporaneum. ante maturita
tem autumpni. quod cum aspexerit uidens statim
ut manu tenuerit deuorabit illud. In
die illa erit dominus exercituum corona glorie
et sertum exultationis residuo populi
sui. Et spiritus iudicii sedenti super iudici
um. et fortitudo reuertentibus de bello ad
portam. Verum hii quoque pre uino ne
scierunt. et pre ebrietate errauerunt. Sa
cerdos et propheta nescierunt pre ebrietate
absorti sunt a uino errauerunt in ebrie
tate nescierunt uidentem ignorauerunt iu
dicium. Omnes enim mense replete sunt uo
mitu sordiumque ita ut non esset ultra
locus. Quem docebit scientiam. et quem intel
ligere faciet auditum. ablactatos a la
cte auulsos ab uberibus. quia manda re
manda re manda remanda. expecta
re expecta re expecta. modicum ibi mo
dicum ibi. In loquela enim labii et lingua
altera loquetur ad populum istum. Cui dixit
hec est requies mea. Requiescere facite
lassum. et hec est meum refrigerium. et
noluerunt audire. et erit eis uerbum domini
manda remanda. manda remanda
expecta reexpecta. modicum ibi. modi
cum ibi. ut uadant et cadant retror
sum. et conterantur et illaqueentur et capi
antur. Propter hoc audite uerbum domini ui
ri illusores qui dominamini super populum
meum. qui est in ierusalem. Dixistis enim
percussimus fedus cum morte. et cum inferno
fecimus pactum. Flagellum inundans cum
transierit non ueniet super nos. quia posuimus
mendacium spem nostram. et mendatio protecti
sumus. Ideo hec dicit dominus deus. Ecce ego mit
tam in fundamentis syon lapidem. la
pidem probatum angularem speciosum
in fundamento fundatum. Qui crediderit
non festinet. et ponam iudicium in pondere

et iustitiam in mensura. et subuertet gran
do spem mendacii. et protectionem aque
inundabunt. et delebitur fedus uestrum cum
morte et pactum uestrum cum inferno non sta
bit. Flagellum inundans cum transierit
eritis ei in conculcationem. Quandocumque per
transierit tollet uos. quia mane diluculo
pertransibit in die et in nocte. et tamen modo
sola uexatio intellectum dabit auditui.
Coangustatum est enim stratum. ita ut alter
decidat. Et pallium breue utrumque operi
re non potest. Sicut enim in monte diuisionum
stabit dominus. sicut in ualle que est in gabaon ira
scetur. ut faciat opus suum. alienum
opus eius. ut operetur opus suum. peregrinum
est opus ab eo. Et nunc nolite illudere.
ne forte constringantur uincula uestra. Consu
mationem enim et abbreuiationem audiui a
domino deo exercituum super uniuersam terram. Au
ribus percipite et audite uocem meam. at
tendite et audite eloquium meum. Numquid
tota die arabit arans. ut serat proscin
det et sariet humum suam. Nonne
cum adequauerit faciem eius seret gith.
et ciminum sparget. et ponet triticum
per ordinem. et hordeum. et milium et ui
ciam in finibus suis. et erudiet illum
in iudicio. deus suus docebit illum. Non
enim in serris triturabitur gith. nec rota pla
ustri super ciminum circuibit. Sed in uirga
excutietur gith. et ciminum in baculo. Pa
nis autem comminuetur. uerumtamen non in perpetuum
triturans triturabit illud. neque uexabit
eum rota plaustri nec ungulis suis
comminuet eum. Et hoc a domino deo exercitu
um exiuit ut mirabile faceret consilium
et magnificaret iustitiam. XXIX

Ve ariel ariel ciuitas quam expug
nauit dauid. Additus est annus ad an
num. sollempnitates euolute sunt. et circum
uallabo ariel et erit tristis et merens.
Et erit mihi quasi ariel. et circumdabo quasi speram
in circuitu tuo. et iaciam contra te aggerem.
et munimenta ponam in obsidionem tuam.
Humiliabis de terra loqueris. et de humo au
dietur eloquium tuum. Et erit quasi pythonis
de terra uox tua. et de humo eloquium tuum
mussitabit. Et erit sicut puluis tenuis

is multitudo ventilantium te. et sicut
favilla pertransiens multitudo eorum qui con
tra te praevaluerunt. Eritque repente confestim
a domino exercituum visitabitur in tonitruo. et com
motione terrae et voce magna turbinis
et tempestatis. Et flammae ignis devorantis
Et erit sicut somnium visionis nocturnae.
multitudo omnium gentium quae dimicaverunt
contra Ariel. Et omnes qui militaverunt. et ob
sederunt. et praevaluerunt adversus eam
Et sicut somniat esuriens et comedit
cum autem fuerit experrectus. inanis est anima
eius. Et sicut somniat sitiens et bibit
et postquam fuerit expergefactus lassus ad
huc sitit. et anima eius vacua est. sic erit
multitudo omnium gentium quae dimicaverunt
contra montem Syon. Obstupescite et admi
ramini. fluctuate et vacillate. Inebri
amini et non a vino. movemini et non inebri
etate. quoniam miscuit vobis dominus spiritum soporis.
Claudet oculos vestros. prophetas et principes
vestros qui vident visiones operiet. Et erit vo
bis visio omnium sicut verba libri signati
quem cum dederint scienti litteras dicent. Lege
istum. Et respondebit. Non possum. Signa
tus est enim. Et dabitur liber nescienti litteras.
diceturque ei. Lege. Et respondebit. nescio
litteras. Et dixit dominus. Eo quod appropinquat po
pulus iste ore suo. et labiis suis glori
ficat me. cor autem eius longe est a me. et
timuerunt me mandato hominum et doctrinis
ideo ecce ego addam. ut admirationem faciam
populo huic miraculo grandi et stupendo.
Peribit enim sapientia a sapientibus eius.
et intellectus prudentium eius abscondetur.
Ve qui profundi estis corde ut a domino ab
scondatis consilium quorum sunt in tenebris opera
et dicunt quis videt nos et quis novit nos.
Perversa est haec vestra cogitatio. quasi lutum contra
figulum cogitet. Et dicat opus factori suo
non fecisti me. et figmentum dicat fictori
suo non intelligis. Nonne adhuc in mo
dico et in brevi convertetur Libanus in Chermel
et Chermel in saltum reputabitur. Et audi
ent in die illa surdi verba libri. et de tene
bris et caligine oculi caecorum videbunt. et
addent mites in domino laetitiam. et pauperes
homines in sancto Israel exultabunt. quoniam defecit qui
praevalebat. Consummatus est illusor. et suc
cisi sunt omnes qui vigilabant super iniqui
tatem. qui peccare faciebant homines in verbo.
Et arguentem in porta supplantabant. et de
clinaverunt frustra a iusto. Propter hoc. haec
dicit dominus ad domum Iacob qui redemit A
braham. Non modo confundetur Iacob. nec
modo vultus eius erubescet. Sed cum vide
rit filios suos opera manuum mearum in
medio sui sanctificantes nomen meum. Et sancti
ficabunt nomen sanctum Iacob. et Deum Israel praedi
cabunt. et scient errantes spiritu intellectum
et mussitatores discent legem. XXX

Ve filii desertores dicit dominus. ut face
retis consilium et non ex me. et ordiremini
telam. et non per spiritum meum ut addere
tis peccatum super peccatum. super peccatum
qui ambulatis ut descendatis in Egyptum.
et os meum non interrogastis sperantes auxi
lium in fortitudine pharaonis et habentes fidu
ciam in umbra Egypti. et erit vobis forti
tudo pharaonis in confusionem. et fiducia um
brae Egypti in ignominiam. Erant enim in
Thamnis principes tui et nuntii tui us
que ad Thanes pervenerunt. Omnes confusi sunt
super populo qui eis prodesse non potuit. Non fuerunt
in auxilium. et in aliquam utilitatem.
sed in confusionem et in opprobrium. Onus
iumentorum austri. In terra tribulationis
et angustiae leaena et leo ex eis vipera et
regulus volans. portantes super humeros
iumentorum divitias suas. et super gib
bum camelorum thesauros suos ad populum
qui eis prodesse non poterit. Egyptus enim
frustra et vane auxiliabitur. Ideo cla
mavi super hoc superbia tantum est quiesce. Nunc
ingressus scribe ei super buxum. et in libro
diligenter exara illud. Et erit in die novis
simo in testimonium usque in aeternum. Populus
enim ad iracundiam provocans est. et filii menda
ces filii nolentes audire legem domini. Qui dicunt
videntibus. nolite videre. et aspicientibus. no
lite aspicere nobis ea quae recta sunt. Loquimini
nobis placentia. videte nobis errores. Aufer
te a me viam. declinate a me semitam.
Cesset a facie nostra sanctus Israel. Propterea haec dic
it sanctus Israel. Pro eo quod reprobastis verbum hoc
et sperastis in calumpnia et tumultu et innisi

estis super eo. propterea erit vobis iniquitas hec
sicut interruptio cadens. et requisita in muro
excelso. quoniam subito dum non speratur ve
niet contritio eius. et comminuetur sicut con
teritur lagena figuli contritione pervalida
et non invenietur de fragmentis eius testa
in qua portetur igniculus de incendio
aut hauriatur parum aque de fovea. Quia
hec dicit dominus deus sanctus israel. Si revertamini
et quiescatis salvi eritis. In silentio
et in spe erit fortitudo vestra. Et noluistis.
et dixistis nequaquam sed ad equos fugi
emus. Ideo fugietis. et super veloces ascen
demus. Ideo velociores erunt qui persequentur
vos. mille homines a facie terroris unius
et a facie terroris quinque fugietis. donec
relinquamini quasi malus navis in vertice
montis. et quasi signum super collem. Propter
ea expectat dominus ut misereatur vestri. et ideo
exaltabitur parcens vobis. quia deus iudi
cii dominus. Beati omnes qui expectant eum.
Populus enim syon habitabit in ierusalem. plo
rans nequaquam plorabis. miserans
miserebitur tui. Ad vocem clamoris tui.
statim ut audierit respondebit tibi. Et da
bit dominus vobis panem artum. et aquam brevem.
et non faciet avolare a te ultra doctorem
tuum. Et erunt oculi tui videntes pre
ceptorem tuum. et aures tue audient
verbum post tergum monentis. Hec via
ambulate in ea. neque ad dexteram neque
ad sinistram. Et contaminabis laminas scul
ptilium argenti tui. et vestimentum confla
tilis auri tui. et disperges ea sicut immun
diciam menstruate. Egredere dices ei. Et da
bitur semini tuo pluvia. ubicumque se
minaveris in terra. et panis frugum ter
re erit uberrimus et pinguis. Pascetur
in possessione tua in die illo agnus spa
tiose. et tauri tui et pulli asinorum
qui operantur terram. commixtum migma
comedent. sicut in area ventilatum est. Et
erunt super omnem montem excelsum
et super omnem collem elevatum rivi curren
tium aquarum. In die interfectionis mul
torum cum ceciderint turres. Et erit lux lune
sicut lux solis. et lux solis erit septempli
citer sicut lux septem dierum. in die qua

alligaverit dominus vulnus populi sui. et percussu
ram plage eius sanaverit. Ecce nomen
domini venit de longinquo. ardens furor
eius et gravis ad portandum. Labia eius
repleta sunt indignatione. et lingua
eius quasi ignis devorans. Spiritus eius velut
torrens inundans usque ad medium colli
ad perdendas gentes in nichilum. Et frenum
erroris quod erat in maxillis populorum. Can
ticum erit vobis. sicut vox sanctificate sollem
pnitatis et letitia cordis sicut qui pergit
cum tibia ut intret in montem domini ad for
tem israel. Et auditam faciet deus gloriam vo
cis sue. et terrorem brachii sui ostendet
in comminatione furoris. et flamme ignis
devorantis allidet in turbine. et in lapide
grandinis. A voce enim domini pavebit assur
virga percussus. Et erit transitus virgu
e fundatus quam requiescere deus faciet super
eum in cytharis. et tympanis. et in bellis
precipuis expugnabit eos. Preparata est
enim ab heri tophet a rege preparata. profunda et
dilatata. Nutrimenta eius ignis. et
ligna multa flatus domini. sicut torrens
sulphuris succendens eam. XXXI

Ve qui descendunt in egyptum ad
auxilium in equis sperantes. et habentes fidu
ciam super quadrigis quia multe sunt. Et super
equitibus quia prevalidi nimis. Et non sunt
confisi super sanctum israel. et dominum non requisierunt.
Ipse autem sapiens adduxit malum. et verba
sua non abstulit. Et consurget contra domum
pessimorum. et contra auxilium operantium in
iquitatem. Egyptus homo et non deus. et equi eorum
caro et non spiritus. Et dominus inclinabit ma
num suam. et corruet auxiliator. et cadet
cui prestatur auxilium. simulque omnes consu
mentur. Quia hec dicit dominus ad me. Quomodo
si rugiat leo. et catulus leonis super predam
suam cum occurrerit ei multitudo pastorum.
a voce eorum non formidabit. et a multitu
dine eorum non pavebit. sic descendet dominus
exercituum ut prelietur super montem syon
et super collem eius. Sicut aves volan
tes. sic proteget dominus exercituum ierusalem. pro
tegens et liberans. transiens et salvans.
transiens et salvans. Convertimini sicut in
profundum recesseratis filii israel. In die

e illa abiciet uir ydola argenti sui. et
ydola auri sui que fecerunt vobis manus
uestre in peccatum. Et cadet assur in gla
dio non uiri. et gladius non hominis uorabit eum
Et fugiet non a facie gladii. et iuuenes
eius uectigales erunt. et fortitudo
eius a terrore transibit. Et pauebunt fugi
entes principes eius. Dixit dominus cuius
ignis est in syon. et caminus eius in ierusalem.

Ecce in iustitia regnabit XXXII
rex. et principes in iudicio preerunt. Et
erit uir sicut qui absconditur a uento
et celat se a tempestate. Sicut riui aquarum
in siti. et umbra petre prominentis in terra
deserta. Non caligabunt oculi viden
tium. et aures audientium diligenter
auscultabunt. et cor stultorum intelliget
scientiam. Et lingua balborum uelociter
loquetur et plane. Non uocabitur ultra is qui
insipiens est princeps. neque fraudulen
tus appellabitur maior. Stultus enim fatua
loquetur. et cor eius faciet iniquitatem
ut perficiat simulationem. et loquatur ad
dominum fraudulenter. et uacuam faciat a
nimam esurientis. et potum sitienti au
ferat. Fraudulenti uasa pessima sunt.
Ipse enim cogitationes concinnauit ad perdendos
mites in sermone mendacii. cum loqueretur
pauper iudicium. Princeps uero ea que
digna sunt principe cogitabit. Et ipse super
duces stabit. Mulieres opulente sur
gite et audite uocem meam. filie confidentes
percipite auribus eloquium meum. Post dies
et annum. et uos conturbamini confidentes.
Consummata est enim uindemia collectio ul
tra non ueniet. Obstupescite opulente. con
turbamini confidentes. Exuite uos et con
fundimini. accingite lumbos uestros super
ubera. plangite super regione desiderabi
li super uinea fertili. Super humum populi mei
spine et uepres ascendent. quanto ma
gis super omnes domus gaudii ciuitatis
exultantis. Domus enim dimissa est multi
tudo urbis derelicta est. tenebre et pal
patio facte sunt super speluncas usque in et
ernum. Gaudium onagrorum. pascua gregum.
donec effundatur super nos spiritus de excelso
Et erit desertum in chermel. et chermel
in saltum reputabitur. Et habitabit in so
litudine iudicium. et iustitia in chermel
sedebit. Et erit opus iustitie pax. et cul
tus iustitie silentium. et securitas usque in
sempiternum. Et sedebit populus meus in pul
chritudine pacis. in tabernaculis fidu
cie. et in requie opulenta. Grando autem
in descensione saltus. et humilitate humi
liabitur ciuitas. Beati qui seminatis super
omnes aquas. inmittentes pedem bovis
et asini. XXXIII xxxiij.

Ve qui predaris. nonne et ipse predaberis.
Et qui spernis. nonne et ipse sperneris. Cum
consummaueris depredationem depredaberis. cum
fatigatus desieris contempnere contempneris.
Domine miserere nostri te enim expectauimus. esto
brachium nostrum in mane. et salus nostra
in tempore tribulationis. A uoce angeli fu
gerunt populi. ab exaltatione tua disperse
sunt gentes. Et congregabuntur spolia ue
stra. sicut colligitur bruchus. uelut cum
fosse plene fuerint de eo. Magnificatus
est dominus quoniam habitauit in excelso. impleuit
syon iudicio. et iustitia. et erit fides in
temporibus suis. Diuitie salutis sapientia et sci
entia timor domini. ipse thesaurus eius. Ecce
uidentes clamabunt foris. angeli pacis a
mare flebunt. Dissipate sunt uie. cessa
uit transiens per semitam. irritum factum est pac
tum. Proiecit ciuitates. non reputabit ho
mines. Luxit. et elanguit terra. Confu
sus est libanus. et obsorduit. factus est sa
ron sicut desertum. et concussa est basan
et carmelus. Nunc consurgam dicit dominus
nunc exaltabor. nunc subleuabor. Conci
pietis ardorem. parietis stipulam. spiritus
uester ut ignis uorabit uos. Et erunt populi
quasi de incendio cinis spine congregate ig
ni comburentur. Audite qui longe estis que
fecerim. et cognoscite uicini fortitudi
nem meam. Contriti sunt in syon pecca
tores. possedit tremor ypocritas. quis
poterit habitare de uobis cum igne deuoran
te. Quis habitabit ex uobis cum ardoribus
sempiternis. Qui ambulat in iustitiis
et loquitur ueritatem qui proicit auaritiam
ex calumpnia. et excutit manus suas ab
omni munere. qui obturat aures suas

ne uideat malū. Iste in excelsis hi
tabit munimīta saxoꝝ sublimitā
eius. Panis ei datus ē aque eius fi
deles sūt. Regem in decore suo uide
bunt. oculi eius cernēt t̄ram de lō
ge. Cor tuum meditabit' timorē. Ubi
est litteratus? Ubi ūba legis pondans.
Ubi doctor paruuloꝝ. Pplm inpudētē
n̄ uidebis pplm alti sermonis. ita ut n̄
possis intelligere dissertitudinē lin
gue eius. In quo nulla ē sapiētia. Re
spice syon ciuitatē sollempnitatis
nr̄e. Oculi tui uidebūt ierl'm ciuita
tem opulentā. Tabnaculū qđ neq
quā transferri poterit. nec auferent'
claui eius in sempit̄num. et oēs funi
culi eius n̄ rūpentur. Quia solūmo
ibi magnificat' d's nr̄. locus fluuio
rum riui latissimi. et patentes. Non
transibit p eum nauis remigū. neq; t
riens magna t̄nsgredietur eum. Dō
enī iudex nr̄. dn's legifer nr̄. Dn's rex
nr̄ ipse ueniet et saluabit nos. Laxati s̄t
funiculi tui. s; n̄ preualebunt. sic erit
malus tuus ut dilatare signū n̄ q
as. Tunc diuidunt' spolia predarum
multarū. claudi diripient rapinā.
nec dicet uicinus elangui. Pplš q
habitat in ea auferetur ab eo iniquitas.

XXXIIII

Accedite gentes et au
dite. et p'pli attendite. Audiat t̄ra et
plenitudo eius. orbis et omē germē eius.
Q: indignatio dn̄i sup omēs gentes. et
furor sup uniu'sam militiam eoꝝ. In
terfecit eos et dedit eos in occisioēm. Inter
fecti eoꝝ piicientur. et de cadauerib; eoꝝ
ascendet fetor. Tabescent montes a
sanguine eoꝝ. et tabescet omīs mili
tia celoꝝ. et cōplicabunt' sicut liber
celi. et omīs militia eoꝝ defluet. et si
cut defluit foliū de uinea et de ficu.
Q̄m inebriatus ē in celo gladius m's.
Ecce sup idumeā descendet. et sup p'plm
interfectionis mee ad iudicium. Gladi
us dn̄i repletus ē sanguine. incrassat' ē
adipe. De sanguine agnoꝝ et hyrcoꝝ
de sanguine medullatoꝝ arietū. Uic
tima enī dn̄i in bosra. et interfectio ma
gna in t̄ra edom. Et descendent unicor
nes cū eis. et tauri cū potentib;. Inebri
abitur t̄ra eoꝝ sanguine. et humus eo
rū adipe pinguiū. Quia dies ultiōis
dn̄i. annus retributionū iudicii syon.
Et cōuertent' torrentes eius in picem. et
humus eius in sulphur. Et erit t̄ra ei'
in picē ardentē nocte et die. n̄ extinguet'
in sempit̄num. Ascendet fumus eius a
gn̄atione in gn̄ationem. Desolabitur
in sec'la sec'loꝝ. n̄ erit t̄nsiens p eam. Et
possidebit illam onocratolus. et erici'.
et ibix. et coruus habitabūt in ea. Et ex
tendet' sup eam mensura ut redigat' ī
ad nichilū. Et ppendiculū in desolati
onē. Nobiles eius n̄ erunt ibi. Regē poti'
inuocabunt. et oēs p'ncipes eius erunt in
nichilū. Et orientur in domib; eius spi
ne et urtice. et paliurus in munitiōib;
eius. et erit cubile draconū et pascua stru
tionū. et occurrent demonia onocentau
ris. et pilosus clamabit alt' ad alt'um.
Ibi cubabit lamia. et inuenit sibi reqē.
Ibi habuit foueam ericius. et enutriuit
catulos. et circumfodit et fouit in umbra
ei'. Illuc congregati sunt milui alt' ad alte
rū. Requirite diligēt' in libro dn̄i et le
gite. Unū ex eis n̄ defuit. alt' alt'm non
quesiuit. q2 q'd ex ore meo pcedit ille man
dauit. et sp̄c eius ipse congregauit ea. Et ipse
misit eis sortē. et man' eius diuisit eā
illis in mensuram. usq; in et'nū possidebūt
eā. in gn̄atiōe et gn̄ationē habitabunt in ea.

XXXV

Letabitur deserta et in
uia. et exultabit solitudo. et florebit
q̄si lilium. Germinās germinabit. et exul
tabit letabunda et laudās. Gl'a libani
data ē ei. decor carmeli. et saron. Ipsi ui
debūt gl'am dn̄i. et decorē dei nr̄i. Con
fortate manus dissolutas. et genua
debilia roborate. Dicite pusillanimes.
confortamini nolite timere. ecce d's nr̄
ultionē adducet retributionis. D's ipse
ueniet et saluabit uos. Tūc apientur ocu
li cecoꝝ. et aures surdoꝝ patebūt. Tūc
saliet sicut ceruus claudus. et aperta erit
lingua mutoꝝ. Quia scisse sūt in deserto
aque. et torrētes in solitudinē. Et q̄ erat

arida in stagnum. et sitiens in fontes
aquarum. In cubilibus in quibus prius dracones
habitabant. orietur viror calami
et iunci. et erit ibi semita. et via. et via
sancta vocabitur. Non transibit per eam pollu
tus. et hec erit nobis directa via. Ita ut
stulti non errent per eam. Non erit ibi leo
nec mala bestia ascendet per eam nec invenie
tur ibi. Et ambulabunt qui liberati fuerint
et redempti a domino. Convertentur. et veni
ent in syon cum laude. et letitia sempi
terna super caput eorum. gaudium et letitiam
obtinebunt. et fugiet dolor et gemitus.
xxxvi. Et factum est in quarto XXXVI
decimo anno regis ezechie. ascendit
sennacherib rex assyriorum super omnes
civitates iuda munitas. et cepit eas.
Et misit rex assyriorum rabsacen de la
chis in ierusalem ad regem ezechiam in ma
nu gravi. et stetit in aqueductu piscine
superioris in via agri fullonis. Et egressus
est ad eum eliachim filius helchie qui erat
super domum. et sobna scriba. et ioae fili
asaph a commentariis. et dixit ad eos rabsa
ces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus
rex assyriorum. Que est ista fiducia qua confidis.
aut quo consilio vel fortitudine rebellare
disponis. Super quem habes fiduciam quia
recessisti a me. Ecce confidis super baculum
arundineum confractum istum super egyptum.
Cui si innisus fuerit homo intrabit in manum
eius. et perforabit eam. Sic pharao rex egy
pti. omnibus qui confidunt in eum. Quod si
responderis mihi in domino deo nostro confidimus
Nonne ipse est cuius abstulit ezechias ex
celsa et altaria. Et dixit iude et ierusalem co
ram altari isto adorabitis. Et nunc trade te
domino meo regi assyriorum. et dabo tibi duo
milia equorum. nec poteris ex te prebere a
scensores eorum. Et quomodo sustinebis
faciem iudicis unius loci ex servis domini mei
minoribus. Quod si confidis in egypto in quadri
gis et equitibus. Et nunc numquid sine domino
ascendi ad terram istam ut disperderem eam. Dominus
dixit ad me. ascende super terram istam
et disperde eam. Et dixit eliachim et sobna
et ioae ad rabsacen. Loquere ad servos tuos
syra lingua. intelligimus enim. ne loquaris
ad nos iudaice in auribus populi qui est super
murum. Et dixit ad eos rabsaces. Numquid
ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus
ut loquerer omnia verba ista. Et non potius
ad viros qui sedent super murum. ut co
medant stercora sua. et bibant uri
nam pedum suorum vobiscum. Et stetit
rabsaces. et clamavit voce magna
iudaice. et dixit. Audite verba regis
magni assyriorum. Hec dicit rex. Non
vos seducat rex ezechias qui non po
terit eruere vos. Et non vobis tribuat
fiduciam ezechias super domino dicens. E
ruens liberabit vos dominus. non dabitur civi
tas ista in manu regis assyriorum.
Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit
rex assyriorum. Facite mecum benedictionem
et egredimini ad me et comedite unus
quisque vineam suam. et unusquisque ficum
suam et bibite unusquisque aquam cister
ne sue donec veniam et tollam vos
ad terram que est ut terra vestra. terram fru
menti et vini. terram panum. et vi
nearum. Nec conturbet vos ezechias. di
cens. Dominus liberabit vos. Numquid liberave
runt dii gentium unusquisque terram
suam de manu regis assyriorum. Ubi est
deus emath et arphat. Ubi est deus seph
arvaim. Numquid liberaverunt samariam
de manu mea. Quis est ex omnibus diis
terrarum istarum qui eruerit terram suam
de manu mea. Et siluerunt et non responderunt
ei verbum. Mandaverat enim eis rex dicens.
Ne respondeatis ei. Et ingressus est eliachim
filius helchie qui erat super domum et sob
na scriba. et ioae filius asaph a com
mentariis ad ezechiam scissis vestibus. et
nuntiaverunt ei verba rabsacis.
Et factum est cum audisset XXXVII xxxvii.
rex ezechias. scidit vestimenta sua
et obvolutus est sacco. et sedit in cinere
et intravit in domum domini. Et misit elia
chim qui erat super domum et sobnam
scribam. et seniores de sacerdotibus opertos
saccis ad ysaiam filium amos prophetam
et dixerunt ad eum. Hec dicit ezechias
Dies tribulationis et angustie et correp
tionis. et blasphemie dies hec quia vene

runt filii usque ad partum. et uirtus non
est pariendi. Si quomodo audiat dominus deus
tuus uerba rabsacis quem misit rex assy-
riorum dominus suus ad blasphemandum
deum uiuentem. et exprobrandum sermonibus
quos audiuit dominus deus tuus. Leua ergo
orationem pro reliquiis que reperte sunt. Et ue-
nerunt serui regis ezechie ad ysaiam. et
dixit ad eos ysaias. Hec dicetis domino uestro.
Hec dicit dominus. Ne timeas a facie uerborum
que audisti quibus blasphemauerunt pueri
regis assyriorum me. Ecce ego dabo ei spi-
ritum. et audiet nuntium. et reuertetur
ad terram suam. et corruere eum faciam
gladio in terra sua. Reuersus est autem rab-
saces et inuenit regem assyriorum preliantem
aduersum lobna. audierat enim quod profectus
esset de lachis. Et audiuit de tharaca re-
ge ethyopie dicentes. Egressus est ut pu-
gnet contra te. quod cum audisset misit nuntios ad eze-
chiam dicens. Hec dicetis ezechie regi
iude dicentes. Non te decipiat deus tu-
us in quo tu confidis dicens. Non dabi-
tur ierusalem in manu regis assyriorum. Ecce
tu audisti omnia que fecerunt reges as-
syriorum omnibus terris quas subuerterunt.
Et tu poteris liberari. Numquid eruerunt
eos dii gentium. quas subuerterunt
patres mei gozam. et aram. et reseph. et
filios eden qui erant in thalassar. Ubi
est rex emath. et rex arphath. et rex urbis
sepharuaim. anna. et aua. Et tulit eze-
chias libros de manu nuntiorum. et legit
eos. et ascendit in domum domini. et expandit
eos ezechias coram domino. et orauit ezechi-
as ad dominum dicens. Domine exercituum
deus israel qui sedes super cherubin. tu es
deus solus omnium regnorum terre. tu fe-
cisti celum et terram. Inclina et audi. aperi domine o-
culos tuos. et uide. et audi omnia uerba
sennacherib. que misit ad blasphemandum
deum uiuentem. Uere enim domine desertas
fecerunt reges assyriorum terras. et regi-
ones earum. Et dederunt deos earum
igni. non enim erant dii. sed opera manuum
hominum ligna et lapides. et comminue-
runt eos. Et nunc domine deus noster salua
nos de manu eius. et cognoscant omnia

regna terre. quia tu es deus solus. Et misit
ysaias filius amos ad ezechiam. dicens.
Hec dicit dominus deus israel. Pro quibus rogasti
me de sennacherib rege assyriorum. hoc est
uerbum quod locutus est dominus super eum. Despexit
te et subsannauit te uirgo filia syon.
post te caput mouebit filia ierusalem. Cui
exprobrasti. et quem blasphemasti. et super
quem exaltasti uocem. et leuasti altitudinem
oculorum tuorum ad sanctum israel. In manu seruorum
tuorum exprobrasti domino. et dixisti. In multi-
tudine quadrigarum mearum ego ascen-
di altitudinem montium iuga libani. et
succidam excelsa cedrorum eius. et electas abi-
etes illius. et introibo altitudinem sum-
mitatis eius saltus carmeli eius. Ego fo-
di et bibi aquam. et exsiccaui uestigio pe-
dis mei omnes riuos aggerum. Numquid
non audisti que fecerim ei. Ex diebus antiquis
Ego plasmaui illud. et nunc adduxi. Et
factum est in eradicationem collium compu-
gnantium. et ciuitatum munitarum. Habita-
tores earum breuiata manu. contremu-
erunt et confusi sunt. facti sunt sicut fenum
agri. et gramen pascue. et herba tectorum
que exaruit antequam maturesceret. Habita-
tionem tuam. et egressum tuum. et introitum
tuum cognoui. et insaniam tuam contra me. Cum
fureres aduersum me. superbia tua ascen-
dit in aures meas. Ponam ergo circu-
lum in naribus tuis et frenum in labiis
tuis. et reducam te in uiam per quam ueni-
sti. Tibi autem hoc erit signum. Comede hoc an-
no que sponte nascuntur. et in anno secundo pomis
uescere. In anno autem tertio. seminate et
metite. plantate uineas. et comedi-
te fructum earum. Et mittet id quod sal-
uatum fuerit de domo iuda. et quod reliquum
est radicem deorsum. et faciet fructum sursum.
Quia de ierusalem exibunt reliquie. et sal-
uatio de monte syon. Zelus domini exerci-
tuum faciet istud. Propterea hec dicit dominus.
De rege assyriorum. Non introibit ciui-
tatem hanc. et non iaciet ibi sagittam
et non occupabit eam clippeus. et non in-
mittet in circuitu eius aggerem. In uia
qua uenit per eam reuertetur. et ciuita-
tem hanc non ingredietur dicit dominus. Et pro-

tegam civitatem istam ut salvem eam
propter me et propter david servum meum.
Egressus est autem angelus domini et percus-
sit in castris assyriorum centum octo-
ginta quinque milia. Et egressus est abi-
it et reversus est sennacherib rex assy-
riorum et habitavit in nynive. Et fac-
tum est cum adoraret in templo nesrach deum suum
adramelech et sarasar filii eius per-
cusserunt eum gladio. fugeruntque in ter-
ram ararat et regnavit asoraddon
filius eius pro eo. XXXVIII

In diebus illis egrotavit ezechias
usque ad mortem. et introivit ad eum
ysaias filius amos propheta et dixit ei.
Hec dicit dominus. Dispone domui tue quia
morieris tu et non vives. Et convertit eze-
chias faciem suam ad parietem et oravit
ad dominum et dixit. Obsecro domine memento
queso quomodo ambulaverim coram te
in veritate et in corde perfecto et quod bo-
num est in oculis tuis fecerim. Et flevit
ezechias fletu magno. Et factum est verbum
domini ad ysaiam dicens. Vade et dic eze-
chie. Hec dicit dominus deus david patris tui.
Audivi orationem tuam. vidi lacrimas
tuas. Ecce ego adiciam super dies tuos xv.
annos. et de manu regis assyriorum eruam
te et civitatem istam et protegam eam. Hoc
autem tibi signum a domino quia faciet
dominus verbum hoc quod locutus est. Ecce ego reverti
faciam umbram linearum per quas descen-
derat in orologio achaz in sole retror-
sum decem lineis et reversus est sol x.
lineis per gradus quos descenderat per
gradus. Scriptura ezechie regis iuda
egrotasset et convaluisset de infirmitate sua. Ego
dixi in dimidio dierum meorum vadam
ad portas inferi. Quesivi residuum an-
norum meorum. dixi non videbo dominum deum in terra vi-
ventium. Non aspiciam hominem ultra et
habitatorem quietis. generatio mea ablata est
et convoluta est a me. quasi tabernaculum pasto-
rum. Precisa est velut a texente vita mea.
dum adhuc ordirer succidit me. de ma-
ne usque ad vesperam finies me. Sperabam
usque ad mane. quasi leo sic contrivit omnia
ossa mea. De mane usque ad vesperam fini-
es me. Sicut pullus hirundinis sic
clamabo meditabor ut columba. Atte-
nuati sunt oculi mei suspicientes in
excelsum. Domine vim patior responde
pro me. quid dicam. aut quid respondebit mihi
cum ipse fecerim. Recogitabo omnes
annos meos in amaritudine anime
mee. Domine si sic vivitur et in talibus vita
spiritus mei. corripies me et vivificabis me.
ecce in pace amaritudo mea amarissi-
ma. Tu autem eruisti animam meam ut non
periret. proiecisti post tergum tuum omnia pec-
cata mea. Quia non infernus confitebitur
tibi. neque mors laudabit te. non expecta-
bunt qui descendunt in lacum veritatem tuam.
vivens vivens ipse confitebitur tibi sicut et ego
hodie. pater filiis notam faciet veritatem
tuam. Domine salvum me fac et psalmos
nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre
in domo domini. Et iussit ysaias ut tollerent
massam de ficis. et cataplasmarent
super vulnus et sanaretur. Et dixit eze-
chias. Quod erit signum quia ascendam
ad domum domini. XXXIX xxxix

In tempore illo misit merodach baladan
filius baladan rex babylonis libros
et munera ad ezechiam. Audierat enim
quod egrotasset et convaluisset. Letatus est
autem super eis ezechias. et ostendit eis
cellam aromatum. et auri. et argenti. et
odoramentorum et unguenti optimi. et omnes
apothecas supellectilis sue. et universa
que inventa sunt in thesauris eius. Non fu-
it verbum quod non ostenderet eis ezechias
in domo sua. et in omni potestate sua.
Introivit autem ysaias propheta ad regem
ezechiam et dixit ei. Quid dixerunt
viri isti. et unde venerunt ad te. Et
dixit ezechias. De terra longinqua ve-
nerunt ad me de babylone. Et dixit. Quid
viderunt in domo tua. Et dixit ezechias.
Omnia que in domo mea sunt viderunt.
Non fuit res quam non ostenderim eis in
thesauris meis. Et dixit ysaias ad eze-
chiam. Audi verbum domini exercituum. Ecce
dies venient. et auferentur omnia que in
domo tua sunt. et que thesaurizaverunt
patres tui usque ad diem hunc in babylonem.

nō relinquetur quicquam dicit dn̄s. et
de filiis tuis qui exibunt de te quos ge
nueris tollent. et erunt eunuchi in
palatio regis babylonis. Et dixit eze
chias ad ysaiam. Bonum uerbum dn̄i
qđ locutus ē. et dix. fiat tm̄ pax et ue
ritas in diebus meis. XL
Consolamini consolamini popl's m's.
dicit dn̄s d's u'r. Loquimini ad cor ie
rusalem. et aduocate eam. qm̄ cōpleta
ē malitia eius. dimissa ē iniquitas
illius. suscep de manu dn̄i duplicia
pro omnib; peccatis suis. Vox clamantis
in deserto. parate uiam dn̄i. rectas facite
in solitudine semitas dei n'ri. Omnis
uallis exaltabit'. et omnis mons et colli
humiliabit'. et erunt praua in directa. et
aspa in uias planas. Et reuelabit' gl'a
dn̄i. et uidebit omnis caro pariter. qđ os
dn̄i locutum ē. Vox dicentis clama. Et
dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenū.
et ōis gl'a eius q̄si flos agri. Exsiccatū
ē fenum. et cecidit flos quia sp̄c dn̄i
sufflauit in eo. Vere fenum ē popl's. Ex
siccatum ē fenum et cecidit flos. Verbū
aūt dn̄i manet in etnum. Sup montē
excelsum ascende tu. qui euangelizas
syon. exalta in fortitudine uocē tuā.
qui euangelizas ierl'm. Exalta. noli
timere. dic ciuitatib; iude. ecce d's u'r.
ecce dn̄s d's in fortitudine ueniet. et
brachium eius dn̄abit'. Ecce merces ei'
cum eo. et opus illius corā eo. Sic pa
stor gregem suum pascet. In brachio
suo congregabit agnos. et in sinu suo
leuabit. fetas ipe portabit. Quis mē
sus ē pugillo aquas et celos palmo
ponderauit? Quis appendit trib; di
gitis molem terre. et librauit i pon
dere montes. et colles in statera? Q's
adiuuit sp'm dn̄i. aut quis consiliari'
eius fuit. et ostendit illi? Cum q̄ ini
it consiliū et instruxit. et docuit eū semitā
iustitie. et erudiuit eū scientiā. et uiā
prudentie ostēdit illi? Ecce gētes qua
si stilla situle. et q̄si momentū statere re
putate sūt. Ecce insule q̄si puluis exi
guus. et libanus nō sufficiet ad succen
dendū. et aīalia eius nō sufficient ad
holocaustū. Omnes gētes q̄si nō sint sic sūt
coram eo. et q̄si nichilum et inane re
putate sūt ei. Cui ergo similē fecistis
d'm. aut quam ymaginē ponetis ei? Nū
sculptile conflabit faber. aut aurifex a
uro figurauit illud. et laminis ar
genteis argentarius? Forte lignū et im
putribile elegit artifex sapiens. Querit
quomodo statuat simulachrum q̄ nō mo
ueatur. Numquid nō scietis? Numquid nō
audistis? Numquid nō adnuntiatū ē ab
initio uob? Numquid nō intellexistis fū
damenta terre? Qui sedet sup gyrum terre.
et habitatores eius sunt quasi locuste. q
extendit uelut nichilū celos. et expā
dit eos sicut tabnaculū ad inhabitādū.
Qui dat secretorum scrutatores q̄si nō sint.
iudices terre. uelut inane fecit. Et quidē
neq; plantatus. neq; satus. neq; radi
catus in terra truncus eorum. Repente fla
uit in eos. et aruerūt. et turbo q̄si stipu
lam auferet eos. Et cui assimilastis
me et adequastis dicit s'cs? Leuate in ex
celsum oculos u'ros. et uidete q's creauit
hec. Qui educit in numero militiā eorum
et oēs ex noīe uocat. pre multitudine forti
tudinis. et roboris uirtutisq; eius. neq;
unū reliquū fuit. Quare dicis iacob.
et loqris isr'l. abscondita ē uia mea
a dn̄o. et a deo meo iudiciū meū transiuit?
Numquid nescis. aut nō audisti? d's sempit
nus. dn̄s qui creauit t'minos terre. Nō
deficiet neq; laborabit. nec ē inuesti
gatio sapiētie ei'. Qui dat lasso uirtutē
et his qui nō sunt fortitudinē et robū
multiplicat. Deficient pueri et labo
rabunt. et iuuenes in infirmitate cadēt.
Qui aūt sperant in dn̄o. mutabūt forti
tudinē. assument pennas sicut aquile.
currēt et nō laborabunt. Ambulabūt
et non deficient. XLI
Taceant ad me insule. et gētes mu
tent fortitudinē. Accedant et tunc
loquantur. simul ad iudiciū ppinquem'.
Quis suscitauit ab oriente iustū. uoca
uit eum ut sequeretur se. dabit in cōspec
tu eius gētes. et reges obtinebit. Da

bit quasi puluerem gladio eius. sic stipu
lam uento raptam arcui eius. Per
sequetur eos transibit in pace. semi
ta in pedibus eius non apparebit. Quis
hec operatus est et fecit. Vocans generatio
nes ab exordio. Ego dominus primus et no
uissimus ego sum. Viderunt insule
et timuerunt. extrema terre obstupuerunt
appropinquerunt. et accesserunt. unus
quisque proximo suo auxiliabitur. et fratri suo
dicet conforta. Confortabit faber era
rius percutiens eum malleo qui cudebat
tunc temporis dicens. glutino bonum
est. et confortauit eum in clauis. ut non
moueatur. Et tu israel serue meus iaco
b quem elegi semen abraham amici
mei in quo apprehendi te. ab extremis
terre. et a longinquis eius uocaui te. Et di
xi tibi seruus meus es tu. Elegi te. et non abieci
te. ne timeas quia tecum sum ego. ne
declines. quia ego dominus deus tuus. Confor
taui te et auxiliatus sum tibi et suscepi
te dextera iusti mei. Confundentur et eru
bescent omnes qui pugnant aduersum te
Erunt quasi non sint. et peribunt uiri qui
contradicunt tibi. Queres eos et non inuenies
uiros rebellatores tuos. Erunt quasi non sint
et ueluti consumptio hominis bellantis ad
uersum te. quia ego dominus deus tuus. ap
prehendens manum tuam. dicensque tibi. Ne
timeas ego adiuui te. noli timere uermis
iacob. qui mortui estis ex israel. ego auxiliatus
sum tibi dicit dominus. et redemptor tuus sanctus is
rahel. Ego posui te quasi plaustrum triturans
nouum habens rostra serrantia. tritu
rabis montes et comminues. et colles
quasi puluerem pones. Ventilabis eos et
uentus tollet. et turbo disperget eos. Et
tu exultabis in domino. in sancto israel letabe
ris. Egeni et pauperes querunt aquas
et non sunt. Lingua eorum siti aruit. Ego
dominus exaudiam eos deus israel non derelin
quam eos. Aperiam in supinis collibus
flumina. et in medio camporum fontes
Ponam desertum in stagna aquarum et ter
ram inuiam in riuos aquarum. Dabo in
solitudinem cedrum et spinam et mirtum
et lignum oliue. Ponam in deserto abietem

ulmum et buxum simul. ut uideant et sci
ant et recogitent et intelligant pariter
quia manus domini fecit hoc. et sanctus israel cre
auit illud. Prope facite iudicium uestrum. di
cit dominus. Afferte si quid forte habetis. dixit rex ia
cob. accedant et nuntient uobis quecumque
uentura sunt. priora que fuerunt nuntia
te. et ponemus cor nostrum. et sciemus nouissi
ma eorum. et que uentura sunt indicate no
bis. Annuntiate que uentura sunt in futurum
et sciemus quia dii estis uos. bene quoque
aut male si potestis facite. et loquamur
et uideamus simul. Ecce uos estis ex nichilo
et opus uestrum ex eo quod non est. abhominatio est
qui elegit uos. Suscitaui ab aquilone. et
ueniet ab ortu solis. Vocabit nomen me
um. et adducet magistratus quasi lutum. et
uelut plastes conculcans humum. Quis
annuntiauit ab exordio ut sciamus. et a prin
cipio ut dicamus. Iustus es. et non est. neque
annuntians. neque predicans. neque audiens ser
mones uestros. Primus ad syon dicet. ecce
adsum. et ierusalem euangelistam dabo.
Et uidi et non erat neque ex istis quisquam
qui iniret consilium. et interrogatus respon
deret uerbum. Ecce omnes iniusti. et uana opera
eorum. uentus et inane simulacra eorum.

XLII

Ecce seruus meus suscipiam eum. electus
meus. complacuit sibi in illo anima mea. De
di spiritum meum super eum. iudicium gentibus
proferet. Non clamabit neque accipiet
personam. neque audietur foris uox eius
Calamum quassatum non conteret. et linum
fumigans non extinguet. In ueritate educet
iudicium. non erit tristis neque turbulentus
donec ponat in terra iudicium. et legem eius
insule expectabunt. Hec dicit dominus deus. creans celos
et extendens eos. firmans terram et que ger
minant ex ea. Dans flatum populo qui est sup
er eam. et spiritum calcantibus eam. Ego dominus uo
caui te in iustitia. et apprehendi manum
tuam. et seruaui te et dedi te in fedus populi in lu
cem gentium. ut aperires oculos cecorum. et
educeres de conclusione uinctos de domo
carceris. sedentes in tenebris. Ego dominus hoc
est nomen meum. gloriam meam alteri non da
bo. et laudem meam sculptilibus. Que pri
ma fuerunt ecce uenerunt. Noua quoque ego an

xly.

nuntio. Antequam oriantur audita uo
bis faciam. Cantate domino canticum nouum
laus eius ab extremis terre. Qui descenditis
in mare et plenitudo eius. et insule et habita
tores earum | subleuetur desertum et ciui
tates eius in domibus habitabit cedar. Lau
date habitatores petre. de uertice montium
clamabunt. Ponent domino gloriam et laudem
eius in insulis nuntiabunt. Dominus sicut for
tis egredietur. sicut uir preliator suscitabit
zelum. uociferabitur et clamabit. super inimi
cos suos confortabitur. Tacui semper silui pa
tiens fui. sicut parturiens loquar | dissi
pabo. et absorbebo simul. desertos faciam mon
tes et colles et omne gramen eorum exsic
cabo | et ponam flumina in insulas et sta
gna arefaciam. Et ducam cecos in uia
quam nesciunt. in semitis quas ignora
uerunt ambulare eos faciam. Ponam
tenebras coram eis in lucem et praua in direc
ta. Hec uerba feci eis. et non dereliqui eos.
Conuersi sunt retrorsum | confundantur
confusione qui confidunt in sculptili. qui di
cunt conflatili uos dii nostri. Surdi audite
et ceci intuemini ad uidendum. Quis cecus
nisi seruus meus. et surdus nisi ad quem nuntios
meos misi. Quis cecus nisi qui uenundatus
est. quis cecus nisi seruus domini. Qui uides
multa nonne custodies. Qui apertas habes
aures. nonne audies. Et dominus uoluit
ut sanctificaret eum. et magnificaret legem
et extolleret. Ipse autem populus direptus et ua
status. Laqueus iuuenum omnes. et in domi
bus carcerum absconditi sunt. Facti sunt in rapi
nam. nec est qui eruat. in direptionem et non
est qui dicat redde. Quis est in uobis qui audi
at hoc. attendat. et auscultet futura. Quis
dedit in direptionem iacob. et israhel uastan
tibus. Nonne dominus ipse cui peccauimus. Et no
luerunt in uiis eius ambulare. et non audi
erunt legem eius. et effudit super eum in
dignationem furoris sui. et forte bellum |
et combussit eum in circuitu et non cogno
uit. et succendit eum et non intellexit.

Et nunc hec dicit dominus cre XLIII
ans te iacob. et formans te israhel. No
li timere quia redemi te. et uocaui te nomine
tuo | meus es tu. Cum transieris per aquas

tecum ero. et flumina non operient te. Cum
ambulaueris in igne non comburaris. et
flamma non ardebit in te. quia ego dominus deus
tuus. sanctus israhel saluator tuus. Dedi pro
pitiationem tuam egyptum. ethyopiam
et saba pro te. Ex quo honorabilis factus
es in oculis meis. et gloriosus. ego dilexi
te. et dabo homines pro te. et populos pro anima tua.
Noli timere quia ego tecum sum | ab ori
ente adducam semen tuum. et ab occidente
congregabo te. Dicam aquiloni da. et
austro noli prohibere. Affer filios me
os de longinquo. et filias meas ab
extremis terre | et omnem qui inuocat
nomen meum. In gloriam meam creaui eum
formaui eum et feci eum. | educ foras po
pulum cecum. et oculos habentem. surdum
et aures ei sunt. Omnes gentes congregate
sunt simul. et colligentur tribus. Quis
in uobis annuntiet istud et que prima
sunt audire nos faciat. Dent testes
eorum. et iustificentur. et audiant et dicant |
uere. Vos testes mei dicit dominus et seruus
meus quem elegi. Ut sciatis et credatis mihi. et
intelligatis quia ego ipse sum. Ante me
non est formatus deus. et post me non erit.
Ego sum. ego sum dominus. et non est absque
me saluator. Ego annuntiaui et salua
ui. auditum feci. et non fuit in uobis alienus.
Vos testes mei dicit dominus. Et ego deus ab
initio. ego ipse. et non est qui de manu mea
eruat. Operabor et quis auertet illud. Hec
dicit dominus redemptor uester. sanctus israhel. Propter uos
emisi babylonem. et detraxi uectes uni
uersos. et chaldeos in nauibus suis
gloriantes. Ego dominus sanctus uester creans
israhel rex uester. Hec dicit dominus. qui dedit in
mari uiam et in aquis torrentibus semi
tam | qui eduxit quadrigam et equum ag
men et robustum | simul obdormierunt nec
resurgent. Contriti sunt quasi linum et ex
tincti sunt | ne memineritis priorum. et an
tiqua ne intueamini. Ecce ego facio no
ua. et nunc orientur. utique cognoscetis
ea. Ponam in deserto uiam. et in inuio
flumina. Glorificabit me bestia agri
dracones et strutiones. quia dedi in deserto
aquas flumina in inuio. ut darem

potum populo meo. electo meo. Populum
istum formavi mihi: laudem meam
narrabit. Non me invocasti iacob/
nec laborasti in me israel. Non obtulisti
mihi arietem holocausti tui: et victimis
tuis non glorificasti me. Non te ser
vire feci in oblatione: nec laborem
tibi prebui in thure. Non emisti mihi
argento calamum: et adipe victimarum tu
arum non inebriasti me. Verumtamen servire
me fecisti in peccatis tuis: prebuisti mihi
laborem in iniquitatibus tuis. Ego sum ego
sum ipse qui deleo iniquitates tuas propter
me: et peccatorum tuorum non recordabor. Re
duc me in memoriam: et iudicemur simul.
Narra si quid habes ut iustificeris. Pater tu
us primus peccavit. et interpretes tui pre
varicati sunt in me: et contaminavi prin
cipes sanctos. Dedi ad interfectionem iacob: et
israel in blasphemiam. XLIIII

Et nunc audi iacob serve meus: et israel quem
elegi. Hec dicit dominus faciens et formans
te ab utero auxiliator tuus. Noli timere
serve meus iacob: et rectissime quem elegi.
Effundam enim aquas super sitientem: et fluenta
super aridam. Effundam spiritum meum super semen
tuum: et benedictionem meam super stirpem tuam/
et germinabunt inter herbas: quasi salices iux
ta preterfluentes aquas. Iste dicet domini ego
sum: et ille vocabit in nomine iacob: et hic
scribet manu sua domino: et in nomine israel
assimilabitur. Hec dicit dominus rex israel: et
redemptor eius dominus exercituum. Ego pri
mus et ego novissimus: et absque me non
est deus. Quis similis mei/ vocet. et adnuntiet
et ordinem exponat mihi: ex quo constitui populum
antiquum/ ventura. et que futura sunt ad
nuntient eis. Nolite timere, neque contur
bemini/ ex tunc audire te feci et annuntiavi.
vos estis testes mei. Numquid est deus absque
me. et formator quem ego non noverim? Pl
aste ydoli omnes. nichil sunt. et aman
tissima eorum non proderunt eis. Ipsi sunt testes
eorum quia non vident neque intelligunt: ut confun
dantur. Quis formavit deum et sculpti
le conflavit ad nichil utile. Ecce omnes parti
cipes eius confundentur: fabri enim sunt ex
hominibus/ convenient omnes: stabunt et pavebunt.

et confundentur simul. Faber ferrarius lima
operatus est in prunis et in malleis forma
vit illud. et operatus est in brachio fortitu
dinis sue. Esuriet et deficiet: non bibet aquam
et lassescet. Artifex lignarius extendit
normam: formavit illud in runcina. Fecit
illud in angularibus: et in circino tornavit
illud: et fecit ymaginem viri quasi speciosum
hominem habitantem in domo/ Succidit cedros
tulit ilicem: et quercum que steterat inter lig
na saltus/ plantavit pinum quam pluvia
nutrivit: et facta est hominibus in focum/ Sumpsit
ex eis. et calefactus est: et succendit et coxit
panes. De reliquo autem operatus est deum: et
adoravit/ fecit sculptile et curvatus est ante
illud/ medium eius combussit igni: et de me
dio eius carnes comedit. Coxit pulmen
tum et saturatus est. et calefactus est. et
dixit. Va. calefactus sum: vidi focum/ Re
liquum autem eius deum fecit et sculptile sibi
Curvatur ante illud et adorat illud: et
obsecrat dicens. Libera me: quia deus meus es
tu. Nescierunt neque intellexerunt: obliti
sunt ne videant oculi eorum. et ne intelli
gant corde suo/ Non recogitant in mente sua
neque cognoscunt neque sentiunt: ut dicant
medietatem eius combussi igne. et coxi super
carbones eius panes: coxi carnes. et co
medi/ et de reliquo eius ydolum faciam: Ante
truncum ligni procidam/ pars eius cinis est.
Cor insipiens adoravit illud: et non liberabit
animam suam. neque dicet/ Forte mendaci
um est in dextera mea. Memento horum iacob. et
israel: quoniam servus meus es tu/ Formavi te/ ser
vus meus es tu israel: non obliviscaris mei.
Delevi ut nubem iniquitates tuas: et quasi
nebulam peccata tua. Revertere ad me: quoniam
redemi te. Laudate celi: quoniam misericordiam fecit
dominus/ iubilate extrema terre. resonate mon
tes laudationem saltus et omne lignum eius:
quoniam redemit dominus iacob. et israel glorificabitur.
Hec dicit dominus redemptor tuus et formator
tuus ex utero. Ego sum dominus faciens omnia:
extendens celos solus. stabiliens terram:
et nullus mecum. Irrita faciens signa di
vinorum: et ariolos in furorem vertens. Con
vertens sapientes retrorsum: et scientiam eorum
stultam faciens. Suscitans verbum ser

sui. et consilium nunciorum suorum complens. Qui dico ierusalem habitaberis. et civitatibus iude. edificabimini: et deserta eius suscitabo. Qui dico profundo desolare: et flumina tua arefaciam. Qui dico cyro. pastor meus es: et omnem voluntatem meam complebis. Qui dico ierusalem. edificaberis: et templum fundaberis.

XLV

Hec dicit dominus christo meo cyro cuius apprehendi dexteram ut subiciam ante faciem eius gentes. et dorsa regum vertam. Et aperiam coram eo ianuas: et porte non claudentur. Ego ante te ibo: et gloriosos terre humiliabo. Portas ereas conteram: et vectes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos et archana secretorum: ut scias quia ego dominus qui voco nomen tuum deus israel. Propter servum meum iacob. et israel electum meum. Et vocavi te nomine tuo: assimilavi te. et non cognovisti me. Ego dominus et non est amplius. extra me non est deus. Accinxi te: et non cognovisti me. Ut sciant hii qui ab ortu solis et qui ab occidente: quoniam absque me non est alius. Ego dominus et non est alter: formans lucem et creans tenebras. faciens pacem. et creans malum. Ego dominus faciens omnia hec. Rorate celi desuper. et nubes pluant iustum. aperiatur terra. et germinet salvatorem: Et iustitia oriatur simul. ego dominus creavi eum. Ve qui contradicit fictori suo testa de samiis terre. Numquid dicit lutum figulo suo. quid facis. et opus tuum absque manibus est. Ve qui dicit patri quid generas: et mulieri quid parturis. Hec dicit dominus sanctus israel plastes eius venturis interrogate me: super filios meos et super opus manuum mearum mandastis michi. Ego feci terram: et hominem super eam creavi. ego manus mee tetenderunt celos: et omni militie eorum mandavi. Ego suscitavi eum ad iustitiam: et omnes vias eius dirigam. Ipse edificabit civitatem meam: et captivitatem meam dimittet non in precio neque in muneribus. dicit dominus deus exercituum. Hec dicit dominus. Labor egypti. et negotiatio ethyopie et sabaim viri sublimes: ad te transibunt et tui erunt. Post te ambulabunt vincti manicis pergent: et te adorabunt teque deprecabuntur: tantum in te est deus: et non est absque te deus. Vere tu es deus absconditus. deus israel salvator. Confusi sunt et erubuerunt omnes simul: abierunt in confusione fabricatores errorum. israel salvatus est in domino salute eterna. Non confundemini et non erubescetis usque in seculum seculi. Quia hec dicit dominus creans celos: ipse deus formans terram et faciens eam ipse plastes eius. Non in vanum creavit eam: ut habitetur formavit eam. Ego dominus et non est alius. Non in abscondito locutus sum: in loco terre tenebroso. Non dixi semini iacob: frustra querite me. Ego dominus loquens iustitiam: annuntians recta. Congregamini et venite et accedite simul qui salvi estis ex gentibus. Nescierunt qui levant signum sculpture sue et rogant deum non salvantem. Annuntiate et venite et consiliamini simul. Quis auditum fecit hoc ab initio: et ex tunc predixit illud. Numquid non ego dominus. et non est ultra deus absque me. Deus iustus et salvans: non est preter me. Convertimini ad me et salvi eritis omnes fines terre: quia ego deus et non est alius. In memetipso iuravi egredietur de ore meo iustitie verbum: et non revertetur: quia michi curvabitur omne genu. et iurabit omnis lingua. Ergo in domino dicet: mee sunt iustitie et imperium. ad eum venient. et confundentur: omnes qui repugnant ei. In domino iustificabitur et laudabitur omne semen israhel.

XLVI

Confractus est bel. contritus est nabo: facta sunt simulacra eorum bestiis et iumentis. Onera vestra gravi pondere usque ad lassitudinem. contabuerunt: et contrita sunt simul. non potuerunt salvare portantem: et anima eorum in captivitatem ibit. Audite me domus iacob et omne residuum domus israel: qui portamini a meo utero. qui gestamini a mea vulva. usque ad senectam ego ipse: et usque ad canos ego portabo. Ego feci et ego feram: et ego portabo et salvabo. Cui assimilastis me et adequastis et comparastis me. et fecistis similem:

Qui confertis aurum de sacculo. et ar
gentum statera ponderatis. Condu
centes aurificem ut faciat deum. et pro
cidunt et adorant. Portant illum
in humeris gestantes. et ponentes
in loco suo. et stabit. ac de loco suo non
mouebitur. Sed et cum clamauerint
ad eum non audiet. de tribulatione non salu
abit eos. Memento istud et fundami
ni. Redite preuaricatores ad cor. Re
cordamini prioris seculi. quoniam ego sum deus
et non est ultra deus. nec est similis mei. annuntians
ab exordio nouissimum. et ab initio que
necdum facta sunt. dicens. Consilium meum
stabit. et omnis uoluntas mea fiet. uocans ab
oriente auem. et de terra longinqua uirum
uoluntatis mee. Et locutus sum. et addu
cam illud. Creaui et faciam illud. Audi
te me duro corde. qui longe estis a iusti
tia. Prope feci iusticiam meam non elonga
bitur. et salus mea non morabitur. Dabo in
syon salutem. et in israel gloriam meam.

XLVII

Descende. sede in puluere
uirgo filia babylon. Sede in terra. non
est solium filie chaldeorum. quia ultra non uoca
beris mollis et tenera. Tolle molam. et
mola farinam. Denuda turpitudinem
tuam. Discoperi humerum. reuela cru
ra. et transi flumina. Reuelabitur ignomi
nia tua. et uidebitur opprobrium tuum.
ultionem capiam. et non resistet mihi homo. Re
demptor noster dominus exercituum nomen illius
sanctus israel. Sede tacens. et intra in tenebras
filia chaldeorum. quia non uocaberis ultra domina
regnorum. Iratus sum super populum meum.
contaminaui hereditatem meam. Et dedi
eos in manu tua. non posuisti super eis mi
sericordias. Super senem aggrauasti iugum tu
um ualde. et dixisti. In sempiternum ero do
mina. Non posuisti hec super cor tuum. neque
recordata es nouissimi tui. Et nunc audi
hec delicata et habitans confidenter. que dicis in
corde tuo. ego sum. et non est preter me amplius.
non sedebo uidua. et ignorabo sterilita
tem. Uenient tibi duo hec subito in die una.
sterilitas et uiduitas. uniuersa uener
unt super te. propter multitudinem maleficiorum
tuorum. et propter duritiam incantatorum tuorum.
Et fiduciam habuisti in malicia tua.
et dixisti. non est qui uideat me. Sapientia tua
et scientia tua hec decepit te. Et dixisti in
corde tuo ego sum. et preter me non est altera. Ue
niet super te malum et nescies ortum eius.
et irruet super te calamitas. quam non
poteris expiare. Ueniet super te repente
miseria quam nescies. Sta cum incanta
toribus tuis. et cum multitudine malefi
ciorum tuorum in quibus laborasti ab adolescen
tia tua. si forte quid prosit tibi. aut si possis
fieri fortior. Defecisti in multitudine consi
liorum tuorum. Stent et saluent te augures
celi qui contemplabantur sidera et suppu
tabant menses. ut ex eis annuntiarent
uentura tibi. Ecce facti sunt quasi stipula.
ignis combussit eos. Non liberabunt animam
suam de manu flamme. Non sunt
prune quibus calefiant. nec focus ut sede
ant ad eum. Sic facta sunt tibi in quibuscumque
laboraueras. Negotiatores tui ab adole
scentia tua unusquisque in uia sua errauerunt.
non est qui saluet te.

XLVIII

Audite hec domus iacob. qui uocami
ni nomine israel. et de aquis iuda existis.
qui iuratis in nomine domini. et dei israel recor
damini non in ueritate neque in iusticia.
De ciuitate enim sancta uocati sunt. et super deum
israel constabiliti sunt. dominus exercituum nomen
eius. Priora ex tunc annuntiaui. et
ex ore meo exierunt. et audita feci ea.
Repente operatus sum. et uenerunt. Sciui
enim quia durus es tu. et neruus ferreus cer
uix tua. et frons tua erea. Predixi tibi
ex tunc antequam uenirent indicaui tibi. ne
forte diceres. ydola mea fecerunt hec. et scul
ptilia mea. et conflatilia mandauerunt
ista. Que audisti. uide omnia. Uos autem non an
nuntiastis. Audita feci tibi noua ex tunc.
et conseruata que nescis. Nunc creata sunt
et non ex tunc. Et ante diem et non audisti ea. Ne
forte dicas. ecce cognoui ea. Neque audi
sti neque cognouisti. neque ex tunc aperta est au
ris tua. Scio enim quia preuaricans preuarica
bis. et transgressorem de uentre uocaui te.
Propter nomen meum longe faciam furorem
meum. et laude mea infrenabo te. ne inter
eas. Ecce excoxi te. sed non quasi argentum. Ele

gi te in camino paupertatis. Propter me
propter me faciam ut non blasphemer. et gloriam
meam alteri non dabo. Audi me iacob. et
israel quem ego voco. ego ipse. ego primus
et ego novissimus. Manus quoque mea
fundavit terram. et dextera mea mensa est
celos. Ego vocabo eos. et stabunt simul.
Congregamini omnes vos et audite. quis ex
eis annuntiavit hec? Dominus dilexit eum.
faciet voluntatem suam in babylone:
et brachium suum in chaldeis. Ego ego
locutus sum et vocavi eum. adduxi eum
et directa est via eius. accedite ad me et
audite hoc. non a principio in abscondito lo
cutus sum. ex tempore antequam fieret ibi eram.
Et nunc dominus deus misit me et spiritus eius. Hec
dicit dominus redemptor tuus sanctus israel. E
go dominus deus tuus docens te utilia. guber
nans te in via qua ambulas. Utinam at
tendisses mandata mea. facta fuisset si
cut flumen pax tua. et iustitia tua sicut
gurgites maris. et fuisset quasi harena semen
tuum. et stirps uteri tui ut lapilli eius. non
interisset. nec fuisset attritum eius nomen
a facie mea. Egredimini de babylone:
fugite a chaldeis. in voce exultationis an
nuntiate. Auditum facite hoc. et ferte il
lud usque ad extrema terre. Dicite. redemit
dominus servum suum iacob. non sitierunt in deserto:
cum educeret eos. aquam de petra produxit
eis. et scidit petram. et fluxerunt aque.
Non est pax dicit dominus impiis.

XLVIIII

xlviiii

Audite insule. et attendite populi de lon
ge. Dominus ab utero vocavit me. de
ventre matris mee recordatus est nominis
mei. Et posuit os meum quasi gladium
acutum. in umbra manus sue protexit me.
Et posuit me sicut sagittam electam.
in pharetra sua abscondit me. et dixit
mihi. Servus meus es tu israel. quia in te glo
riabor. Et ego dixi in vacuum laboravi:
sine causa et vane fortitudinem meam consump
si. Ergo iudicium meum cum domino. et opus
meum cum deo meo. Et nunc hec dicit dominus
formans me ex utero servum sibi. ut re
ducam iacob ad eum. et israel congregabitur.
Et glorificatus sum in oculis domini. et deus
meus factus est fortitudo mea. et dixit. Parum
mihi est ut sis mihi servus. ad suscitandas tri
bus iacob. et feces israel convertendas. Dedi
te in lucem gentium. ut sis salus
mea usque ad extremum terre. Hec dicit
dominus redemptor israel sanctus eius. ad contemp
tibilem animam. ad abhominatam gentem. ad
servum dominorum. Reges videbunt et consurgent
principes. et adorabunt propter dominum quia fi
delis est. et sanctum israel qui elegit te. Hec
dicit dominus. In tempore placito exaudivi te:
et in die salutis auxiliatus sum tui.
et servavi te et dedi te in fedus populi. ut suscita
res terram. et possideres hereditates dis
sipatas. ut diceres his qui vincti sunt
exite. et his qui in tenebris revelami
ni. Super vias pascentur. et in omnibus pla
nis pascua eorum. Non esurient neque si
tient. et non percutiet eos estus et sol. Quia
miserator eorum reget eos. et ad fontes
aquarum potabit eos. et ponam omnes
montes meos in viam. et semite mee
exaltabuntur. Ecce isti de longe veni
ent. et ecce illi ab aquilone et mari. et
isti de terra australi. Laudate celi. et exul
ta terra. iubilate montes laudem. quia
consolatus est dominus populum suum. et pauperum
suorum miserebitur. Et dixit syon. Dereliquit
me dominus. et dominus oblitus est mei. Numquid
oblivisci potest mulier infantem suum. ut
non misereatur filio uteri sui? Et si illa
oblita fuerit. ego tamen non obliviscar tui.
Ecce in manibus meis descripsi te. muri
tui coram oculis meis semper. Venerunt
structores tui. destruentes te. et dissi
pantes a te exibunt. Leva in circuitu ocu
los tuos et vide. Omnes isti congregati sunt:
venerunt tibi. Vivo ego dicit dominus. Quia
omnibus his velut ornamento vestieris.
et circumdabis tibi eos quasi sponsa. quia deserta
tua et solitudines tue. et terra ruine
tue nunc angusta erunt pre habitatoribus. et
longe fugabuntur qui absorbebant te.
Adhuc dicent in auribus tuis filii sterilita
tis tue. Angustus mihi est locus. fac spa
tium mihi ut habitem. et dices in corde tu
o. quis genuit mihi istos? Ego sterilis et
non pariens. transmigrata et captiva.
et istos quis enutrivit? Ego destituta

ta et desolata: et isti ubi h' erant. H
dicit dns ds. Ecce levo ad gētes ma
num meam: et ad ppl'os exaltabo sig
num meū. et afferent filios tuos
in ulnis: et filias tuas sup hume
ros portabunt. et erunt reges nut
tii tui: et regine nutrices tue. vultu
in terram demisso adorabūt te: et pul
verem pedum tuoꝝ lingent. et sci
es qz ego dns: sup quo non ɔfun
dentur qui expectant eum. Nūqd
tolletur a forti p̄da: aut qd captum
fuit a robusto salvū ēē potit? Quia h
dic dns: eqdem et captivitas a forti tol
letur: et qd ablatū fuit a robusto sal
vabr. Eos vō qui iudicaverit te ego iu
dicabo: et filios tuos ego salvabo. et
cibabo hostes tuos carnib; suis: et q̄si
musto sanguīe suo iebriabunt. et
sciet omīs caro: qz ego dns salvans te. et
redēptor tuus fortis iacob. L
Hec dic dns. Quis ē hic lib repudii
matris urē qo dimisi eam: aut quis
ē creditor m's. cui vendidi vos? Ecce
in iniquitatib; uris venditi estis. et
i scelerib; uris dimisi matrē urā: qz
veni et n̄ erat vir. vocavi et n̄ erat qui
audiret. Nūquid abbreviata et p̄vu
la fca ē manus mea. ut n̄ possim re
dimere: aut n̄ ē in me virt' ad liberandū?
Ecce in increpatiōe mea desertum faciā
mare: ponā flumina in siccū. cōpu
trescent pisces sine aqua: et morient
i siti. Induam celos tenebris: et saccū
ponam opimētū eoꝝ. Dns dedit mi
chi linguam eruditam: ut sciam su
stentare eum. qui lassus ē verbo. erigit
mane. mane erigit m aurē: ut audiā
q̄si magistm. Dns ds aperuit m aurem
ego autē non ɔtradico: retrorsum n̄ abii.
corp' meum dedi pcutiētib;: et genas
meas vellentib;. Faciem meam non
avti ab increpantib; et ɔspuentib; i
me. Dns ds auxiliator m's: et ideo nō
sum confusus. Ideo posui faciē meā
ut petrā durissimam: et scio qm nō
ɔfundar. Iuxta ē qui iustificat me.
quis ɔtdicet m? Stem' simul. Quis
ē adūsarius m's: accedat ad me. Ecce
dns ds auxiliator m's. quis ē qui ɔdēp
net me? Ecce oēs q̄si vestimētū ɔterent:
tinea comedet eos. Quis ex vob' timēs
dnm. audiēs vocem servi sui? Qui ā
bulavit in tenebris. et n̄ ē lumē ei: speret
in noīe dni: et innitat' sup dnm suum.
Ecce oēs vos accendētes ignē: accīcti flā
mis. ambulate i lumine ignis uri. et in
flāmis quas succendistis. De manu
mā factū ē hoc vob': i dolorib; dormietis.
Audite me qui sequimini qd iu LI
stum ē et q̄ritis dnm. Attēdite ad pe
tram unde excisi estis: et ad cavernā laci
de qua p̄cisi estis. Attendite ad abrahā
patrē urm: et ad sarram que pepit vos.
qz unū vocavi eū: et bndixi et multipli
cavi eū. Consolab' ergo dns. et syon:
ɔsolab' oms ruinas eius. et ponet desē
tum ei' q̄si delicias. et solitudinē eius
q̄si hortum dni. Gaudiū et letitiā i ue
nietur i ea: et grāiarum actio. et vox la
udis. Attendite ad me ppls m's. et trib'
mea me audite: qz lex a me exiet. et iudi
ciū meū in lucem pploꝝ reqescet. Ppe
ē iustus m's egressus ē salvator meus:
et brachia mea ppl'os iudicabūt. Me in
sule expectabūt: et brachiū meū sustine
būt. Levate in celū oculos uros. et vide
te sub tra deorsum: qz celi sicut fumus
liquescent. et tra sicut vestimētū attere
tur: et hitatores eius sicut hec interi
būt. Salus autē mea in sēpitnū erit. et
iustitia mā n̄ deficiet. Audite me qui
scitis iustū ppl'm. lex mea i corde eorum.
Nolite timere obpbriū hoīum: et blas
phemias eoꝝ ne metuatis. Sic ē vestim
tum. sic comedet eos vermis: et sic lanā
sic devorabit eos tinea. Salus autē mā
in sēpitnū erit: et iustitia mea i ge
nerationes generationū. Consurge
ɔsurge. induere fortitudinē brachiū
dni. Consurge sicut i dieb; antiquis:
i gnationib; seculoꝝ. Nūquid non tu
pcussisti supbū. vulnerasti draconē? Nū
quid tu siccasti mare aquā abyssi vehe
mētis? Qui posuisti pfundū maris vi
am: ut trāsirent liberati. et nunc qui redēp

ta sūt a dn̄o. Reuertent̄ & uenient i syon
laudātes: et letitia sempitna sup ca
pita eoꝝ. Gaudiū & letitiā tenebūt:
fugiet dolor et gemitus. Ego ego ipse
consolabor uos. Quis tu ut timeres
ab homine mortali et a filio hōis. q
qͥ fenū ita arescet: et oblitus es dn̄i
factoris tui. Qui tetendit celos & fū
dauit t̄ram & formidasti iugit' tota
die a facie furoris eius qui te tribula
uerat et parauerat ad pdendū. Ubi
nunc ē furor tribulantis? Cito ueniet
gradiens ad apiendū. et nō interficiet
usq; ad internitionē: nec deficiet panis
eius. Ego aūt sum dn̄s ds̄ tuus qui
conturbo mare: & intumescūt fluctus
eius. Dn̄s exercituū nomē meū. Posui
u'ba mea in ore tuo. et in umbra ma
nus mee ptexi te: ut plantes celos &
fundes t̄ram. et dicas ad syon | pp̄ls
meus es tu. Eleuare eleuare consurge
ierl'm: q̄ bibisti de manu dn̄i calicē
ire eius: usq; ad fundū calicis sopor̄s
bibisti: et potasti usq; ad feces. Nō est
qui sustentet eam: ex oīb; filiis quos
genuit. et nō ē qui apprehendat manū
eius: ex omnib; filiis quos enutriuit. Du
o sunt q̄ occurrerūt t̄. quis contristab' sr̄
te? Uastitas. et contritio et fames & gla
dius. Quis consolab' te? Filii tui proiecti sr̄
dormierūt in capite omniū uiarū. sicut
bestia illaqueata. pleni indignatiōe
dn̄i. increpatiōe dei tui. Idcirco audi hec
paupercula et ebria n̄ a uino. Hec dicit
dn̄ator tuus dn̄s. et ds̄ tuus q pugna
bit p pp̄lo suo. Ecce tuli de manu tua
calicem sopōris: fundum calicis indi
gnationis mee. n̄ adicies. ut bibas u
ltra. Et ponā illū in manu eorū q
te humiliauerunt: et dixerunt aīe tue
incuruare. ut transeamus. et posuisti ut
t̄ram corp' tuū: & q̄si uiā transeuntib;.
Consurge consurge indue LII
fortitudinē tuā syon. indue uesti
mentis glīe tue ierl'm ciuitas sc̄i. Qa
n̄ adiciet ult' ut ptranseat p te incircūci
sus & imundus. Excutere de puluere consurge
sede ierl'm | solue uincula colli tui: cap
tiua filia syon. Quia hec dicit dn̄s
Gratis uenūdati estis: et sine argēto
redimemini. Quia h' dicit dn̄s. In e
giptum descendit pp̄ls meus in pncipi
o. ut colonus eēt ibi: et assur absq; ul
la cā calūpniat' ē eum. Et nūc qd m
ē hic dicit dn̄s: qm ablatus ē pp̄ls meus
gratis. Dn̄atores eius inique agunt dic' ds:
Et iugiter nomē meū blasphematur.
ppt' hoc sciet pp̄ls meus nomē meū in die
illa: q2 ipse qui loq̄bar. ecce adsum. Quā
pulchri sup montes pedes ānūtiantis
& pdicantis pacem: annūtiātis bonū
pdicantis salutē. Dicentis | syon: regna
uit ds̄ tuus. Uox speculatorū tuorū
leuauerūt uocē: simul laudabūt: q2 oclo
ad oculū uidebunt. cū conuerterit dn̄s
syon. Gaudete & laudate simul deserta
ierl'm: q2 consolatus ē dn̄s pp̄lm suum
redemit ierl'm. Parauit dn̄s brachiū
scm̄ suū in oculis omniū gentiū: et ui
debunt om̄s fines t̄re pariter salutare
dei n̄ri. Recedite recedite exite inde: po
llutum nolite tangere. Exite de medi
o eius: mundamini qui fertis uasa dn̄i.
Qm̄ nō in tumultu exibitis. nec i fuga
ppabitis. Precedet ē uos dn̄s: et congre
gabit uos ds̄ isr̄l. Ecce intelliget ser
uus meus: exaltab' & eleuab'. et subli
mis erit ualde. Sicut obstupuerūt
sup te multi: sic inglorius erit int'
uiros aspectus eius: et forma eius int' filios
hoīum. Iste asp̄get gentes multas. sr̄
up' ipm continebunt reges os suū: q2 q
b; nō ē narratum de eo uidebūt. et qui
nō audierāt contēplati sūt. LIII
Quis credidit auditui nr̄o: & brachi
um dn̄i cui reuelatum ē? Et ascēdet
sicut uirgultū coram eo: et sicut radix
de t̄ra sitienti. Non ē sp̄es ei neq; decor
et uidimus eum & nō erat aspectus. et
desiderauimus eū despectū. & nouissimū
uiroꝝ. uirū dolorꝝ. et scientē infirmita
tē. Et q̄i absconditus uultus ei' & despect':
unde nec reputauimus eum. Vere lan
guores nr̄os ipse tulit. et dolores nr̄os
ipse portauit. et nos putauimus eū q̄ua
si leprosum: et pcussū a deo & humiliatū.

Ipse autem uulneratus est ppter iniquitates nras
attritus est ppter scelera nra. Disciplina pa
cis nre super eum: et liuore eius sanati su
mus. Omnes nos quasi oues errauimus. unus
quisque in uiam suam declinauit: et dns
posuit in eo iniquitatem omnium nrm. Ob
latus est quia ipse uoluit: et non aperuit os su
um. Sicut ouis ad occisionem ducetur.
et quasi agnus coram tondente obmutescet.
et non aperiet os suum. De angustia et de iu
dicio sublatus est. generationem eius quis ena
rabit. Quia abscisus est de terra uiuentium.
ppter scelus ppli mei percussi eum. Et dabit
impios pro sepultura. et diuitem pro morte
sua: eo quod iniquitatem non fecerit. neque dol
fuit in ore eius. et dns uoluit conterere
eum in infirmitate. Si posuerit pro peccato
animam suam uidebit semen longeuum. et uolun
tas dni in manu eius dirigetur. Pro eo
quod laborauit anima eius: uidebit et satura
bitur. In sciencia sua iustificabit ipse iust
seruos meos multos. et iniquitates eorum
ipse portauit. Ideo dispertiam plurimos.
et fortium diuidet spolia. Pro eo quod tradidit
in morte animam suam. et cum sceleratis reputat
est et ipse peccatum multorum tulit. et pro transgresso
ribus rogauit. LIIII

Lauda sterilis que non paris. decanta la
udem et hinni que non pariebas: dicit dns.
quoniam multi filii deserte magis quam eius que
habet uirum. dicit dns. Dilata locum ten
torii tui: et pelles tabernaculorum tuorum
extende ne parcas. Longos fac funicu
los tuos: et clauos tuos consolida. Ad
dexteram enim et leuam penetrabis. et semen
tuum gentes hereditabit. et ciuitates de
sertas inhabitabit. Noli timere quia non confun
deris: neque erubescas. non enim te pu
debit. quia confusionis adolescentie tue o
bliuisceris. et obprobrii uiduitatis tue
non recordaberis amplius. quia dominabitur tui
qui fecit te. Dns exercituum nomen eius.
et redemptor tuus scs isrl. Deus omnis terre
uocabitur. quia ut mulierem derelictam et merentem
spiritu uocauit te. et uxorem ab adolescen
tia abiectam. dixit deus tuus. Ad punctum in
modico dereliqui te: et in miserationibus ma
gnis congregabo te. In momento indignationis
abscondi faciem meam parumper a te. et
in misericordia sempiterna misertus sum tui. Di
xit redemptor tuus dns. Sicut in diebus
noe istud michi est. cui iuraui ne inducerem
aquas ultra super terram: sic iuraui ut non irascar
tibi. et non increpem te. Montes enim commoue
buntur. et colles contremiscent. Misericordia autem
mea non recedet. et fedus pacis mee non
mouebitur. Dixit miserator dns tuus. Pau
percula tempestate conuulsa. absque ulla con
solatione. Ecce ego sternam per ordinem la
pides tuos. et fundabo te in saphyris.
et ponam iaspidem propugnacula tua. et
portas tuas in lapides sculptos: et omnes
terminos tuos in lapides desiderabiles. et
uniuersos filios tuos doctos a dno. et mul
titudinem pacis filiis tuis: et in iustitia
fundaberis. Recede procul a calumpnia
quia non timebis: et a pauore quia non appro
pinquabit tibi. Ecce accola ueniet qui non erat
mecum: aduena quondam tuus adiun
getur tibi. Ecce ego creaui fabrum suffla
tem in igne prunas. et proferentem uas
in opus suum. Et ego creaui interfectorem
ad disperdendum. Omne uas quod fictum
est contra te non dirigetur. et omnem linguam
resistentem tibi in iudicio iudicabis. Im
hec est hereditas seruorum dni: et iustitia
eorum apud me dicit dns. LV

Omnes sitientes uenite ad aquas: et qui non
habetis argentum properate emite. et comedi
te. Uenite emite absque argento et absque
ulla commutatione uinum et lac. Quare appen
ditis argentum non in panibus. et laborem
uestrum non in saturitate. Audite audientes
me et comedite bonum: et delectabitur in crassi
tudine anima uestra. Inclinate aurem uestram.
et uenite ad me: audite et uiuet anima uestra.
Et feriam uobiscum pactum sempiternum:
misericordias dauid fideles. Ecce testem populis dedi
eum: ducem ac preceptorem gentibus. Ecce
gentem quam nesciebas uocabis. et gentes
que non cognouerunt te ad te current. propter dnm
deum tuum. et scm isrl quia glorificabit te.
Querite dnm dum inueniri potest: inuoca
te eum dum prope est. Derelinquat impius uiam
suam: et uir iniquus cogitationes suas. et
reuertatur ad dnm et miserebitur eius: et ad deum

num quoniam multus est ad ignoscendum.
Non enim cogitationes mee cogitatio
nes vestre. neque vie vestre vie mee dicit dominus.
quia sicut exaltantur celi a terra. sic exalta
te sunt vie mee a viis vestris. et cogita
tiones mee a cogitationibus vestris. Et quo
modo descendit ymber et nix de celo. et il
luc ultra non revertitur. sed inebriat terram. et infun
dit eam. et germinare eam facit. et dat se
men serenti. et panem comedenti: sic erit ver
bum meum quod egredietur de ore meo. non
revertetur ad me vacuum. sed faciet quecumque vo
lui. et prosperabitur in hiis ad que misi illud. Q
uia in leticia egrediemini. et in pace
deducemini. Montes et colles canta
bunt coram deo laudem. et omnia ligna regionis
plaudent manu. Pro saliuncula ascen
det abies. et pro urtica crescet mirtus. et
erit dominus nominatus in signum eternum
quod non auferetur. LVI

Hec dicit dominus. Custodite iudicium
et facite iustitiam: quia iuxta est salus
mea ut veniat. et iustitia mea ut reve
letur. Beatus vir qui facit hoc. et filius
hominis qui apprehendet istud: custodiens sabba
tum ne polluat illud. custodiens sabbatum
ne polluat illud. Custodiens manus suas
ne faciat omne malum. et non dicat filius ad
vene qui adheret domino dicens. separatione di
visit me dominus a populo suo. et non dicat eu
nuchus. Ecce ego lignum aridum: Quia hec
dicit dominus eunuchis qui custodierint
sabbata mea. et elegerint que volui. et tenu
erint fedus meum: Dabo eis in domo
mea. et in muris meis locum. et nomen
melius a filiis et filiabus: nomen sempiter
num dabo eis quod non peribit. Et filios advene
qui adherent domino ut colant eum et diligant
nomen eius. ut sint ei in servos. Omnem cu
stodientem sabbatum ne polluat illud. Et
tenentem fedus meum: adducam eos in
montem sanctum meum. et letificabo eos in
domo orationis mee. Holocausta eorum et
victime eorum placebunt mihi super altari meo:
Quia domus mea domus orationis vocabitur cunc
tis populis. ait dominus deus. Qui congregat dis
persos israel. adhuc congregabo ad eum con
gregatos eius. Omnes bestie agri. venite
ad devorandum: universe bestie saltus.
Speculatores eius ceci omnes nescierunt
universi canes muti non valentes la
trare. Videntes vana dormientes et aman
tes sompnia. Et canes impudentissimi ne
scierunt saturitatem. Ipsi pastores ig
noraverunt intelligentiam. Omnes in viam
suam declinaverunt. unusquisque ad
avaritiam suam a summo usque ad no
vissimum. Venite sumamus vinum. et
impleamur ebrietate: et erit sicut hodie
sic et cras et multo amplius. LVII

Iustus perit et nemo est qui reco
gitet in corde suo. et viri misericordie colliguntur:
quia non est qui intelligat. a facie enim mali
tie collectus est iustus. Veniat pax: re
quiescat in cubili suo. qui ambulavit
in directione sua. Vos autem accedite adhuc
filii auguratricis. semen adulteri et
fornicarie. Super quem lusistis. super quem
dilatastis os. et eiecistis linguam. Num
quid non vos filii scelesti semen men
dax. qui consolamini in diis subter omne lig
num frondosum: immolantes parvulos
in torrentibus subter eminentes petras.
In partibus torrentis pars tua. hec est sors
tua. et ipsis effudisti libamen: obtulisti
sacrificium. Numquid super hiis non in
dignabor? Super montem excelsum et sub
limem posuisti cubile tuum: et illuc ascen
disti ut immolares hostias. et post hosti
um. et retro postem posuisti memoria
le tuum: Quia iuxta me discooperuisti
et suscepisti adulterum. Dilatasti cubi
le tuum: et pepigisti cum eis. Dilexisti stra
tum eorum manu aperta. et ornasti te regio
unguento. et multiplicasti pigmenta tua.
Misisti legatos tuos procul: et humili
ata es usque ad inferos. In multitudine vie
tue laborasti: non dixisti quiescam. Vi
tam manus tue invenisti. propterea non ro
gasti. Pro quo sollicita timuisti quia mentita
es. et mei non es recordata. Neque cogita
sti in corde tuo quia ego tacens et quasi non
videns. et mei oblita es. Ego annuntiabo
iustitiam tuam. et opera tua non proderunt tibi.
Cum clamaveris. liberent te congregati tu
i. et omnes eos auferet ventus: tollet

aura. Qui autem fiduciam habet mei hedi
tabit terram. et possidebit montem sanctum
meum. et dicam: uiam facite. prebete iter
declinate de semita. Auferte offendi
cula de uia populi mei. quia hec dicit excel
sus. et sublimis habitans eternitatem.
et sanctum nomen eius in excelso. et in sancto ha
bitans. et cum contrito. et humili spiritu:
ut uiuificet spiritum humilium. et uiuifi
cet cor contritorum. Non enim in sempiternum
litigabo. neque usque in finem irascar. Quia
spiritus a facie mea egredietur: et flatus ego
faciam. propter iniquitatem auaritie eius
iratus sum: et percussi eum. Abscondi
et indignatus sum. et abiit uagus in
uia cordis sui. Vias eius uidi: et dimi
si eum et reduxi eum: et reddidi con
solationes ipsi. et lugentibus eius. Cre
aui fructum labiorum pacem. Pacem ei
qui longe est. et qui prope. dixit dominus: et sa
naui eum. Impii autem quasi mare feruens
quod quiescere non potest: et redundant fluc
tus eius in conculcationem et lutum.

Non est pax dicit deus LVIII
impiis. Clama ne cesses. quasi
tuba exalta uocem tuam: et annuntia
populo meo scelera eorum. et domui iacob
peccata eorum. Me etenim de die in di
em querunt. et scire uias meas uo
lunt. Quasi gens que iustitiam fecit.
et que iudicium dei sui non reliquit.
Rogant me iudicia iustitie: et appro
pinquare deo uolunt. Quare ieiunauimus
et non aspexisti. humiliauimus animas
nostras. et nescisti. Ecce in die ieiunii
uestri inueniuntur uoluntates uestre:
et omnes debitores uestros repetitis. Ec
ce ad lites et contentiones ieiunatis:
et percutitis pugno impie. Nolite ie
iunare sicut usque ad hanc diem. ut
audiatur in excelso clamor uester. Num
quid tale est ieiunium quod elegi: per diem
affligere hominem animam suam? Numquid
contorquere quasi circulum caput suum.
et saccum et cinerem sternere? Numquid
istud uocabis ieiunium. et diem accep
tabilem domino? Nonne hoc est magis ieiu
nium quod elegi? Dissolue colligationes
impietatis: solue fasciculos deprimentes.
Dimitte eos qui confracti sunt liberos: et
omne onus disrumpe. Frange esurienti
panem tuum: et egenos uagosque in
duc tuam. Cum uideris nudum: operi eum. domum
et carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet
quasi mane lumen tuum: et sanitas tua citi
orietur. Et anteibit faciem tuam iusti
tia tua: et gloria domini colliget te. Tunc
inuocabis. et dominus exaudiet: clamabis
et dicet. ecce adsum. Si abstuleris de
medio tui catenam. et desieris extendere
digitum. et loqui quod non prodest. Cum ef
fuderis esurienti animam tuam. et animam
afflictam repleueris: orietur in tenebris
lux tua. et tenebre tue. erunt sicut meri
dies. et requiem tibi dabit dominus deus semper. tuus
et implebit splendoribus animam tuam:
et ossa tua liberabit. Et eris quasi ortus ir
riguus: et sicut fons aquarum. cuius
non deficient aque. Et edificabuntur
in te deserta seculorum: fundamenta gene
rationis et generationis suscitabis. et uo
caberis edificator sepium: auertens se
mitas in quietem. Si auerteris a sabbato
pedem tuum facere uoluntatem tuam in die
sancto meo. et uocabis sabbatum delicatum uere
et sanctum domini gloriosum. et glorificaberis uere
eum dum non facis uias tuas. et non
inuenitur uoluntas tua. ut non loquaris
sermonem. Tunc delectaberis super domino. et
sustollam te super altitudines terre. et
cibabo te hereditate iacob patris tui. Os
enim domini locutum est. LVIIII Lviii.

Ecce non est abbreuiata manus domini
ut saluare nequeat. Neque aggrauata
est eius auris et non exaudiat. Sed in
iquitates uestre diuiserunt inter uos. et
deum uestrum. et peccata uestra absconderunt fa
ciem eius a uobis ne exaudiret. Manus
enim uestre pollute sunt sanguine: et digi
ti uestri iniquitate. Labia uestra locuta sunt
mendacium: et lingua uestra iniquitatem fatur.
Non est qui inuocet iustitiam. neque est qui iu
dicet uere: sed confidunt in nichilo. et loquuntur
uanitates. Conceperunt laborem: et pepe
rerunt iniquitatem. Oua aspidum rupe
runt: et telas aranee texuerunt. Qui come

derunt de ovis eorum moretur: et quod confotum
est erumpet in regulum. Tele eorum non
erunt in vestimentum: neque operientur operibus
suis. Opera eorum opera inutilia: et opus iniqui
tatis in manibus eorum. Pedes eorum ad ma
lum currunt: et festinant ut effundant
sanguinem innocentem. Cogitationes eorum
cogitationes inutiles: vastitas et con
tritio in viis eorum. Viam pacis nescierunt:
et non est iudicium in gressibus eorum. Semite
eorum incurvate sunt eis: omnis qui calcat
in ea ignorat pacem. Propter hoc elonga
tum est iudicium a nobis: et non apprehendet nos
iustitia. Expectavimus lucem et ecce tene
bre: splendorem et in tenebris ambulavi
mus. Palpavimus sicut ceci parietem: et qua
si absque oculis attrectavimus. Impe
gimus meridie quasi in tenebris: in ca
liginosis quasi mortui. Rugiemus quasi ursi
omnes: et quasi columbe meditantes geme
mus. Expectavimus iudicium et non est: salu
tem et elongata est a nobis. Multiplica
te sunt enim iniquitates nostre coram te: et
peccata nostra responderunt nobis: quia scele
ra nostra nobiscum: et iniquitates nostras co
gnovimus. Peccare et mentiri contra dominum: et
aversi sumus ne iremus post tergum dei
nostri: et loqueremur calumpniam et transgres
sionem. Concepimus et locuti sumus de corde
verba mendacii. Et conversum est retrorsum
iudicium et iustitia longe stetit: quia cor
ruit in platea veritas: et equitas non po
tuit ingredi. Et facta est veritas in oblivio
ne: et qui recessit a malo prede patuit.
Et vidit dominus et malum apparuit in ocu
lis eius: quia non est iudicium. Et vidit quia
non est vir: et aporiatus est: quia non
occurreret. Et salvabit sibi brachium suum:
et iustitia eius ipsa confirmabit eum. In
dutus est iustitia ut lorica: et galea sa
lutis in capite eius. Indutus est vesti
mentis ultionis: et opertus est quasi pallio
zeli. Sicut ad vindictam quasi ad retri
butionem indignationis hostibus su
is: et vicissitudinem inimicis suis: in
sulis vicem reddet. Et timebunt qui ab
occidente nomen domini: et qui ab ortu solis
gloriam eius: cum venerit quasi fluvius
violentus quem spiritus domini cogit. Et venerit
syon redemptor: et eis qui redeunt ab
iniquitate in iacob dicit dominus. Spiritus
meus qui est in te: et verba mea que posui in
ore tuo non recedent de ore tuo: et de ore se
minis tui dicit dominus: amodo et usque in
sempiternum. LX

Surge illuminare ierusalem: quia venit
lumen tuum: et gloria domini super te orta est. Quia
ecce tenebre operient terram: et caligo popu
los: super te autem orietur dominus: et gloria eius in te
videbitur. Et ambulabunt gentes in lumi
ne tuo: et reges in splendore ortus tui.
Leva in circuitu oculos tuos et vide: omnes
isti congregati sunt venerunt tibi. Filii tui
de longe venient: et filie tue de latere sur
gent. Tunc videbis et afflues: et mi
rabitur et dilatabitur cor tuum: quando conversa
fuerit ad te multitudo maris: fortitudo
gentium venerit tibi. Inundatio camelo
rum operiet te: dromedarii madian et
epha. Omnes de saba venient: aurum et
thus deferentes: et laudem domino annun
tiantes. Omne pecus cedar congregabitur
tibi: arietes nabaioth ministrabunt
tibi. Offerentur super placabili altari
meo: et domum maiestatis mee glori
ficabo. Qui sunt isti qui ut nubes vo
lant: et quasi columbe ad fenestras suas?
Me enim insule expectant: et naves
maris in principio: ut adducam filios
tuos de longe. Argentum eorum et aurum eorum
cum eis nomini domini dei tui: et sancto israel
quia glorificavit te. Et edificabunt filii
peregrinorum muros tuos: et reges eorum
ministrabunt tibi. In indignatione mea percus
si te: et in reconciliatione mea misertus
sum tui. Et aperientur porte tue iugiter: et
nocte non claudentur: ut afferatur ad te
fortitudo gentium: et reges earum ad
ducantur. Gens enim et regnum quod non
servierit tibi peribit: et gentes solitudi
ne vastabuntur. Gloria libani ad te
veniet: et abies et buxus et pinus si
mul ad ornandum locum sanctificationis mee:
et locum pedum meorum glorificabo. Et ve
nient ad te curvi filii eorum qui humi
liaverunt te: et adorabunt vestigia pedum

tuo℞ oēs qui detrahebāt t'. et uocabūt
te ciuitatē dn̄i syon scī isrl'. Pro eo q'
fuisti derelicta. ⁊ odio hita. et non
erat qui p te transiret: ponam te in sup̄bi
am seculo℞. gaudiū in gnatōē. et gene
rationem. Et suges lac gentiū: ⁊ ma
milla regum lactaberis. et scies quia
ego dn̄s saluans te: et redēptor tuus
fortis iacob. Pro ere adferam argen
tum. et p lignis es. et p lapidib; fer
rum. Et ponam uisitatōē tuam pacē:
⁊ ppositos tuos iustitiam. Non audi
etur ultra iniquitas in t'ra tua: ua
stitas et contritio in terminis tuis. Et
occupabit salus muros tuos: ⁊ portas
tuas laudatio. Non erit t' amplius
sol ad lucendum p diem. nec splen
dor lune illuminabit te: s; erit t' dn̄s
in lucē sempiternam. et d's tuus i glo
riam. Non occidet ultra sol tuus. et
luna tua n̄ minuet': q2 dn̄s erit in lu
cem sempiternam. et cōplebunt' dies
luctus tui. Popls aūt tuus oēs iusti
in ppetuū h'ditabūt t'ram: Germen
plantatiōis mee opus manus mee
ad glificandum. Minimus erit in mil
le: et paruus in gentē fortissimā. Ego
dn̄s in tpr̄e eius subito faciam istud.

Sp̄s dn̄i sup me: eo q'd **LXI**
unxerit me dn̄s ad annūtiandū
mansuetis misit me: Ut mederer cō
tritis corde. et p̄dicarē captiuis i dulgē
tiam. et clausis apertionē. ut p̄dicarē
annū placabilē dn̄o. ⁊ diē ultionis
deo nr̄o: ut consolarer oēs lugētes. ut
ponerē lugētib; syon. et darem eis coro
nam p cinere. oleum gaudiū p luctu.
pallium laudis p sp̄u meroris. ⁊ uoca
buntur in ea fortes iustitie: plantatio dn̄i
ad glorificandū. Et edificabunt de
serta seculo℞. et ruinas antiq's erigēt.
⁊ instaurabūt ciuitates desertas ⁊ dissi
patas in gnātionem ⁊ gnātionē. Et
stabunt alieni. et pascent pecora u'ra:
et filii pegrino℞ agricole. et uinitores
u'ri erunt. Uos autē sacerdotes dn̄i
uocabimini: ministri dei nr̄i. dicetur
uob. Fortitudinē gentium comedetis:
et in glā eo℞ sup̄bietis. Pro confusiōe ur̄a
duplici. et rubore laudabūt partē eo℞.
Pp̄ hoc in t'ra sua duplicia possidebūt.
Letitia sempit'na erit eis: q2 ego dn̄s
diligens iudiciū. et odio hn̄s rapinā
in holocausto. et dabo op' eo℞ in u'itate:
⁊ fedus ppetuū feriam eis. et scietur i
gentib; semē eo℞: et germen eo℞ i me
dio ppl'o℞. Oēs qui uiderint cognoscēt
eos. q2 isti sunt semē cui b'ndixit dn̄s. Ga
udens gaudebo i dn̄o. ⁊ exultabit aīa mea
in dō meo. Quia induit me uestimentis sa
lutis. et indumento iustitie circūdedit me.
Quasi sponsum decoratum corona: ⁊ quasi
sponsā ornatā monilib; suis. Sic enī
t'ra pfert germē suum. et sicut ortus se
men suū germinat: sic dn̄s d's germi
nabit iustitiā et laudē corā uniu'sis
gentibus. **LXII**

Propter syon n̄ tacebo. ⁊ pp ier'lm
non quiescam: donec egrediatur
ut splendor iustus eius. et saluator
eius ut lampas accendat'. Et uidebūt gē
tes iustū tuū: et cūcti reges inclitum
tuū. Et uocab'r t' nomē nouū: q'd os dn̄i
noīauit. Et eris corona glīe i manu
dn̄i: et diadema regni i manu dei tui.
Non uocaberis ultra derelicta. et t'ra tua
n̄ uocab'r amplius desolata: s; uocab'r
is uoluntas mea in ea. et t'ra tua inhi
tab'r: q2 cōplacuit dn̄o in te et t'ra tua
inhitab'r. Habitabit ēm iuuenis cū uirgi
ne. et h'itabunt in te filii tui. et gaude
bit sponsus sup sponsam: et gaudebit
sup te d's tuus. Sup muros tuos ier'lm
constitui custodes: tota die et nocte p
petuo n̄ tacebūt. Qui reminiscimini
dn̄m ne taceatis. et ne detis silentiū
ei: donec stabiliat. et donec ponat ier'lm
laudem in terra. Jurauit dn̄s in dext'a
sua: et in brachio fortitudinis sue. Si
dedero triticum tuū ultra cibū inimicis
tuis: et si biberint filii alieni uinū tuū:
in quo laborasti. Quia q' cogregabunt illud
comedent et laudabūt dn̄m: et qui cō
portant illud. bibent in atriis scīs me
is. Transite transite p portas. p̄pate
uiam pplo. Planum facite iter et eli

gite lapides. et eleuate signum ad populos. Ecce dominus auditum fecit in extremis terre. Dicite filie syon. ecce saluator tuus uenit: ecce merces eius cum eo. et opus eius coram illo. Et uocabunt eos populus sanctus. redempti a domino. Tu autem uocaberis quesita ciuitas. et non derelicta.

LXIII

Quis est iste qui uenit de edom tinctis uestibus de bosra. Iste formosus in stola sua. gradiens in multitudine fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam: et propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum. et uestimenta tua sicut calcantium in torculari. Torcular calcaui solus: et de gentibus non est uir mecum. Calcaui eos in furore meo: et conculcaui eos in ira mea, et aspersus est sanguis eorum super uestimenta mea: et omnia indumenta mea inquinaui. Dies enim ultionis in corde meo: annus redemptionis mee uenit. Circumspexi. et non erat auxiliator: Quesiui et non fuit qui adiuuaret. et saluabit michi brachium meum: et indignatio mea ipsa auxiliata est michi, et conculcaui populos in furore meo. et inebriaui eos in indignatione mea: Et detraxi in terram uirtutem eorum. Miserationum domini recordabor. laudem domini super omnibus que reddidit nobis dominus. et super multitudine bonorum domui israel que largitus est eis secundum indulgentiam suam. et secundum multitudinem misericordiarum suarum. Et dixit. Verumtamen populus meus est: filii non negantes. Et factus est eis saluator in omni tribulatione eorum. non est tribulatus: Et angelus faciei eius saluauit eos. in dilectione sua. et in indulgentia sua ipse redemit eos: et portauit eos. et leuauit eos cunctis diebus seculi. Ipsi autem ad iracundiam prouocauerunt. et afflixerunt spiritum sancti eius. Et conuersus est eis in inimicum: et ipse debellauit eos. Et recordatus est dierum seculi moysi et populi sui. Ubi est qui eduxit eos de mari cum pastoribus gregis sui. Ubi est qui posuit in medio eius spiritum sancti sui. Qui eduxit ad dexteram moysen brachio maiestatis sue. Qui scidit aquas ante eos. ut faceret sibi nomen sempiternum. Qui eduxit eos per abyssos quasi equum in deserto non impingentem quasi animal in campo descendens. Spiritus domini ductor eius fuit. sic adduxisti populum tuum: ut faceres tibi nomen glorie. Attende de celo et uide de habitaculo sancto tuo: et solio glorie tue. Ubi est zelus tuus et fortitudo tua? Multitudo uiscerum tuorum. et miserationum tuarum super me continuerunt se. Tu enim pater noster: et abraham nesciuit nos: et israel ignorauit nos. Tu enim pater noster redemptor noster: a seculo nomen tuum. Quare errare nos fecisti de uiis tuis. et indurasti cor nostrum. ne timeremus te. Conuertere propter seruos tuos. tribus hereditatis tue. quasi in nichilum possederunt populum sanctum tuum. hostes nostri conculcauerunt sanctificationem tuam. Facti sumus quasi in principio. cum non dominareris nostri: neque inuocaretur nomen tuum super nos.

LXIIII

Utinam dirumperes celos et descenderes. a facie tua montes defluerent: Sicut exustio ignis tabescerent. aque arderent igne. ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis. a facie tua gentes turbarentur. cum feceris mirabilia: non sustinebimus. Descendisti: et a facie tua montes defluxerunt. a seculo non audierunt: neque auribus perceperunt. Oculus non uidit deus absque te que preparasti expectantibus te. Occurristi letanti. et facienti iustitiam: In uiis tuis recordabuntur tui. Ecce tu iratus es. et peccauimus: in ipsis fuimus semper. et saluabimur. Et facti sumus ut inmundus omnes nos. quasi pannus menstruate uniuerse iustitie nostre. et cecidimus quasi folium uniuersi: et iniquitates nostre quasi uentus abstulerunt nos. Non est qui inuocet nomen tuum: qui consurgat et teneat te. Abscondisti faciem tuam a nobis: et allisisti nos in manu iniquitatis nostre. Et nunc domine pater noster es tu. nos uero lutum: et fictor noster. et opera manuum tuarum omnes nos. Ne irascaris domine satis. et ne ultra memineris iniquitatis nostre. Ecce respice. populus tuus omnes nos. Ciuitas sancta tua facta est deserta. Syon deserta facta

ierusalem desolata est. domus sanctificationis nostre
et glorie nostre: ubi laudaverunt te patres nostri
facta est in exustionem ignis: et omnia de
siderabilia nostra versa sunt in ruinas. Num-
quid super his continebis te domine. ta-
cebis et affliges nos vehementer. Quesie-
runt me qui ante non interrogabant: in-
venerunt qui non quesierunt me. dixi.
Ecce ego ecce ego ad gentem **LXV**
que non invocabat nomen meum. Ex-
pandi manus meas tota die ad populum
incredulum qui graditur in via non bona
post cogitationes suas. Populus qui
ad iracundiam provocat me ante faciem
meam semper. Qui immolant in hortis
et sacrificant super lateres. qui habitant
in sepulcris. et in delubris ydolorum dor-
miunt. Qui comedunt carnem suillam
et ius prophanum in vasis eorum. Qui dicunt
recede a me. non appropinques mihi quia mundus
es. Isti fumus erunt in furore meo.
ignis ardens tota die. Ecce scriptum est
coram me: non tacebo sed reddam et retribu-
am in sinu eorum iniquitates patrum
vestrorum simul dicit dominus. Qui sacrificaverunt
super montes et super colles exprobraverunt
mihi: et remetiar opus eorum primum in
sinu eorum. Hec dicit dominus. Quomodo
si inveniatur granum in botro. et dicatur
ne dissipes illud quoniam benedictio est: sic fa-
ciam propter servos meos. ut non disperdam to-
tum. Et educam de iacob semen. et de
iuda possidentem montes meos: Et here-
ditabunt eam electi mei. et servi mei ha-
bitabunt ibi. Et erunt campestria in
caulas gregum: et vallis achor in cu-
bile armentorum populo meo qui requisierunt
me. et vos qui dereliquistis dominum qui
obliti estis montem sanctum meum qui po-
nitis fortune mensam. et libatis super eam:
numerabo vos in gladio. et omnes in ce-
de corruetis pro eo quod vocavi et non respon-
distis. Locutus sum et non audistis. et ma-
lum faciebatis in oculis meis. et que non
volui elegistis. Propter hoc hec dicit dominus.
ecce servi mei comedent: et vos esurietis.
Ecce servi mei bibent: et vos sitietis. Ec-
ce servi mei letabuntur: et vos confundemi-
ni. Ecce servi mei laudabunt pre exultatione
cordis: et vos clamabitis pre dolore cor-
dis. et pre contritione spiritus ululabitis. et di-
mittetis nomen vestrum in iuramentum electis
meis. et interficiet te dominus deus. et servos suos
vocabit nomine alio. In quo qui benedictus
est super terram. benedicetur in deo amen.
Et qui iurat in terra: iurabit in deo amen.
Quia oblivioni tradite sunt angustie
priores. Et quia absondite sunt ab ocu-
lis meis. Ecce enim ego creo celos novos et
terram novam. et non erunt in memoria pri-
ora. et non ascendent super cor. sed gaudebitis
et exultabitis usque in sempiternum in
his que ego creo. Quia ecce ego creo
ierusalem exultationem. et populum eius gau-
dium. et exultabo in ierusalem. et gaude-
bo in populo meo: et non audietur in eo ul-
tra vox fletus. et vox clamoris. non erit
ibi amplius. Infans dierum et senex.
qui non impleat dies suos. Quoniam pu-
er centum annorum morietur. et peccator
centum annorum maledictus erit. Et edifi-
cabunt domus et habitabunt: et plantabunt
vineas. et comedent fructus earum. Non
edificabunt. et alius habitabit. Non plan-
tabunt et alius comedet. Secundum dies
enim ligni erunt dies populi mei: et opera manu-
um mearum inveterabunt electi mei.
Non laborabunt frustra neque generabunt
in conturbatione: quia semen benedictorum domini
est. et nepotes eorum cum eis. Eritque antequam
clament ego exaudiam: Adhuc illis
loquentibus ego audiam. Lupus et agnus
pascentur simul: et leo et bos comedent
paleas: et serpenti pulvis panis eius.
Non nocebunt neque occident in omni mon-
te sancto meo: dicit dominus. **LXVI**
Hec dicit dominus. celum sedes mea. et
terra scabellum pedum meorum. Que
est ista domus quam edificabitis michi.
Et quis est iste locus quietis mee. Omnia
hec manus mea fecit: et facta sunt universa
ista. dicit dominus. Ad quem autem respiciam.
nisi ad pauperculum. et contritum spiritu. et trementem
sermones meos. Qui immolat bovem:
quasi qui interficiat virum. Qui mactat pe-
cus: quasi qui excerebret canem. Qui offert

oblationem: qui qui sanguinem suillum
offerat. Qui recordatur thuris: quasi qui benedicat ydolo. Hec omnia elegerunt in viis suis:
et in abhominationibus suis anima eorum delectata est. Unde et ego eligam illusiones eorum:
et que timebant adducam eis: quia vocavi
et non erat qui responderet locutus sum
et non audierunt. feceruntque malum in oculis
meis: et que nolui elegerunt. Audite verbum domini: qui tremitis ad verbum eius. Dixerunt fratres vestri odientes vos: et abicientes propter nomen meum: glorificetur dominus:
et videbimus in leticia vestra. ipsi autem confundentur. Vox populi de civitate. vox de
templo: Vox domini reddentis retributionem inimicis suis. antequam parturiret peperit: Antequam veniret partus eius. peperit masculum. Quis audivit umquam
tale: et quis vidit huic simile. Numquid parturiet terra in die una. aut parietur gens simul. quia parturivit et peperit syon filios suos. Numquid ego qui
alios parere facio. ipse non pariam dicit
dominus. Si ego qui generationem ceteris tribuo sterelis ero. ait dominus deus tuus. Letamini cum ierusalem et exultate in ea omnes
qui diligitis eam. Gaudete cum ea gaudio universi qui lugetis super eam. ut sugatis et repleamini ab ubere consolationis eius: ut mulgeatis. et deliciis affluatis ab omnimoda gloria eius. Quia
hec dicit dominus. Ecce ego declinabo super
eam quasi fluvium pacis: et quasi torrentem inundantem gloriam gentium quam sugetis. Ad ubera portabimini: et super
genua blandientur vobis quomodo si cui
mater blandiatur: ita ego consolabor vos:
et in ierusalem exultabimini. Videbitis et
gaudebit cor vestrum et ossa vestra quasi herba germinabunt. Et cognoscetur manus domini servis eius: et indignabitur inimicis suis.
Quia ecce dominus in igne veniet: et quasi turbo
quadrige eius. reddere in indignatione
furorem suum: et increpationem suam
in flamma ignis. Quia in igne dominus diiudicabit: et in gladio suo ad omnem
carnem: Et multiplicabuntur interfecti
a domino qui sanctificabantur. et mundos se

uidit

cōsola

gaudebit

putabant in ortis post ianuam intrin
se putabant in ortis post ianuam intrinsecus. Qui comedebant carnem suillam
et abhominationem et murem: simul consumentur
dicit dominus. Ego autem opera eorum et cogitationes eorum venio. ut congregem cum
omnibus gentibus et linguis. et venient
et videbunt gloriam meam. et ponam in eis
signum. et mittam ex eis qui salvati
fuerint ad gentes in mari in affrica et lidia. tenentes sagittam in italiam. et greciam ad insulas longe ad eos. qui non
audierunt de me. et non viderunt gloriam
meam. Et annuntiabunt gloriam meam gentibus. et adducent omnes fratres vestros de cunctis gentibus donum domino in equis. et in
quadrigis. et in lecticis et in mulis. et
in carrucis ad montem sanctum meum ierusalem
dicit dominus: Quomodo si inferant filii israel
munus in vase mundo in domum domini. et
assumam ex eis in sacerdotes et levitas:
dicit dominus. Quia sicut celi novi et terra nova que ego facio stare coram me dicit dominus.
sic stabit semen vestrum. et nomen vestrum. Et erit
mensis ex mense: et sabbatum ex sabbato. Veniet omnis caro. ut adoret coram facie mea: dicit dominus. Et egredientur et videbunt
cadavera virorum qui prevaricati sunt
in me. Vermis eorum non morietur. et ignis
eorum non extinguetur. et erunt usque ad sacietatem visionis omni carni. Explicit ysaias propheta. Incipit prologus Ieremie prophete.

Hieremias propheta cui hic prologus scribitur: sermone quidem apud
hebreos. ysaia et osee. et quibusdam aliis prophetis videtur esse rusticior.
sed sensibus par est. Quippe qui eodem spiritu prophetaverit. Porro simplicitas eloquii
a loco in quo natus est accidit. Fuit enim
anathothites qui est usque hodie viculus. tribus ab iherosolimis distans
milibus: Sacerdos ex sacerdotibus. et in matris utero sanctificatus. virginitatem
sue evangelicum virum et ecclesie dedicans.
Hic vaticinari exorsus est puer: et
captivitatem urbis atque iudee. non solum
spiritu. sed oculis carnis intuitus est. Iam